

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Liepa - July 14, 1983 Nr.27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RAUDONA IR JUODA

Sunkiai įtikėtinas Kremlius
- Vatikano sandėris

Vytautas Meškauskas

Zinios, gandai ir spekuliacijos kaip toliau vystysis Katalikų Bažnyčios santykiai su Lenkijos vyriausybe, o per ją ir su Kremliumi, skamba tarytum istorijos laikrodžio būtu atsuktas bent 60 metų atgal. Visų pirma beveik visai tikra, kad Vatikano priežiūroje bus įsteigtas tarptautinis bankas Lenkijos privačiam žemės ūkiui finansuoti. 80% Lenkijos žemės ūkio dar tvarkosi privačios nuosavybės teisėmis. Karo stovį paskelbus, Reagano administracija pradėjo sankcijas, kurios sustabdė pašarinių grūdų eksportą į Lenkiją, dėl ko ten smarkiai sumažėjo gyvulių ir paukščių skaičius, aprūpinimo pašaru pirmenybę duodant valstybinams ir kooperaciniams ūkiams. Be to, ir sankcijas atšaukus Lenkija neturės sveti-

mos valiutos pašarui pirktis. Už tat jau gana seniai svarstomas klausimas kaip padėti Lenkijos žmonėms, galimai mažiau padedant režimui. Precedentą tam davė privatus siuntiniai. Aprūpinimas ūkininkų, žinoma, yra platesnio masto operacija, kuri reikalauja kokios nors organizacijos Lenkijoje. Nenuostabu, kad ta pareiga atiteko vienintėlei ne valdinei organizacijai. Kalbama apie sukėlimą tam reikalui 400 milijonų dolerių i metus, kas per penkis metus - iki privatus žemės ūkio sektorius Lenkijoje bus atstatytas ant kojų - viso labo reikalaus 5 bilijonų dolerių kreditų ir pašalpos.

Nuostabiau skamba prielaida, kad vyriausybė leis susiorganizuoti darbininkų unijom... Bažnyčios priežiūroje. Spekuliacijas apie tai sukėlė Vatikano oficiozo L'Osservatore Romano vedamasis, kuriame sakoma:

'Oficialiai Lech Walesa vėl apleidžia scena. Mes galime sakyti, kad jis pralošė mūšį... Kartais reikalingas pasiaukojimas..., nes iš jo gali ateiti didesnė nauda bendruomenei Walesa, mums atrodo, buvo taip nusiteikęs.'

Nepraėjo nė 24 valandos kai straipsnio autorius, redakcijos direktoriaus pavaduotojas kun. Virgilio Levi, tame poste išbuvęs per dešimt metų, buvo pavarytas, paskelbiant jog str. nebuvo nė 'krislo tiesos'. Tai ne dažnai pasitaiko tokioje disciplinuotoje santvarkoje kaip Vatikano. Galimas daiktas, kad tarp to str. paskelbimo ir paskutinių popiežiaus pasitarimų įvyko kaž kas netikėto, kas tą straipsnį pavertė perankstyvu. Iki šiol buvo žinoma, kad vyriausybė amnestuotų Solidarumo vadus, jei jie ne tik neužsiimtų politine veikla, bet ir išemigruotų. Apie tai buvę jau sutarta dar prieš popiežiaus viešnagę Lenkijoje. Ten nuvažiavęs Jonas Paulius II praleido besikalbėdamas su min. pirm. Jaruzelskiu net keturias valandas, kas kalbėtų už paklidusius gaudus, kad 'du lenkai surado bendrą kalbą tėvynės labui'.

Philadelphijos kardinolas John Krol, kuris lydėjo popiežių į Lenkiją, išėjęs iš Baltųjų Rūmų, kur matėsi su prezidentu Reaganu, pareiškė reportieriams:

'Turiu susidarys asmenišką įspūdį, kurio tačiau negaliu paremti dokumentais, kad ir iš režimo pusės yra pageidavimas grįžti į normalią padėtį, pravesti reformas ir atgimi-

(Nukelta į 2 psl.)

Prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo Centro sodelyje, atidarant II Pasaulio Lietuvių Dienas. Aukurą uždegė, pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės, org. komiteto pirm. dr. A. Razma, PLB valdybos pirm. V. Kamantas ir Seimui ruošti komiteto pirm. dr. P. Kisielius. Dešinėje LB kraštų pirmininkų sudėtas vainikas. J. Tamulaičio nuotr.

Didingai praėjo Pasaulio Lietuvių Dienos

VLIKas ir PLB susitarė kartu dirbti Lietuvos laisvinimo darbą

Karštas, drėgnas ir audringas oras pasitiko atvykusius dalyvius ir svečius į Chicagoje vykusias Antąsias Pasaulio Lietuvių Dienas. Visą dešimtį dienų vyko įvairūs kultūriniai, pramoginiai ir organizaciniai renginiai. Prie numatytų programoje renginių, įtarpose kai kurios organizacijos suruošė narių susitikimus, pabendravimus, suvažiavimus. Visos lietuvių laikomos salės daugelį vakarų buvo užimtos susitikimams su bendros veiklos žmonėmis, atvykusiais iš tolimesnių ar artimesnių vietovių. Be oficialių LB seimo narių ar jaunimo atstovų, atvyko nemaža svečių aplankyti giminačius,

ANTANAS JUODVALKIS

pamatyti išgarsintą Ameriką, pasidžiaugti lietuviška dvasia, išgirsti lietuvių išpildomą operą, stebėti sportuojantį, stovį vyklytą jaunimą. Arti tūkstančio sportininkų, subėgusių į universiteto aikštės Chicagoje, parodė savo sugebėjimus įvairiose sporto šakose, rungtyniavo dėl titulų ir medalių. Čia tenka pastebėti, kad iš tolimesios Australijos dalyvavo šimtinė lietuvių sportininkų, kurie draugiškai rungtyniavo su savo broliais šiaurės amerikiečiais ir dar prieš didžiąsias sporto žaidynes aplankė daugelį klubų JAV ir Kanadoje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atidarymas įvyko 1983 Aušros metais birželio 26 d. Jaunimo Centre Chicagoje. Atidarymas pradėtas iškilmėmis prie žuvusiems dėl laisvės paminklo, dalyvaujant VD šaulių rinktinei, aštuoniolikos kraštų vėliavos apsupo paminklą, o renginių pirmininkai — Vytautas Kamantas, dr. Antanas Razma ir dr. Petras Kisielius įžiebė aukurą.

Abiejų tautų himnus sugiedojo "dainuojančios žemaitės": Varaneckienė, Underienė ir Stravinskienė, pritariant visiems dalyviams.

Po trumpų, bet įspūdingų iškilmų visi susirinko į apatinę salę apžiūrėti AUŠROS šimtmečiui skirtą lietuviškos spaudos parodą, kurią atidarė kultūrinių renginių komiteto pirm. Ingrida Bublienė. Apie šios parodos reikšmę paskaitą skaitė kun. Pranas Garšva ir parodos organizatorius publicistas Bronius Kviklys. Pr. Garšva pažymėjo, kad nė viena tauta dėl savo spaudos tiek daug nekeitė, kaip lietuviai. Br. Kviklys dėkojo visiems talkininkams, padėjusiems šią parodą apipavidalinti ir suruošti.

Apžiūrėjus parodą, visi persikėlė į viršutinę salę, kur įvyko oficialus LB seimo atidarymas. Šauliams vadovaujant, įneštos vėliavos ir sustatytos scenoje. (Nukelta į 7 psl.)

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

PAREIŠKIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai, susitikę VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga, sutarė bendro respekto, lygiateisiškumo ir kooperacijos dvasioje tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos.

Numatyta, kad artimoje ateityje abiejų institucijų valdybos paskirs po tris asmenis tokio pasitarimo detalizuotam paruošimui.

Paruošus planą abi valdybos susitinka bendros veiklos nustatymui.

Vytautas Kamantas
PLB Valdybos pirmininkas

Dr. Kazys Bobelis
VLIKo pirmininkas

Čikaga Ill., 1983 birželio 30

Papiežiaus kelionė į Lietuvą?

TELEGRAMŲ agentūros liepos 4 d. pranešė iš Varšuvos, kad ten aukštosios dvasiškios tarpe kalbama apie galimą popiežiaus vizitą į Lietuvą šv. Kazimiero mirties 500 m. sukakties proga, kitų metų kovo mėnesy. Pagal tuos šaltinius kartu galima būtų paminėti unijos tarp Lietuvos ir Lenkijos (sic!) bei Lietuvos Krikšto sukaktis. Dėl to sumanymo jau buvo kontaktuotas Kremlius, bet sovietų atsakymas nežinomas. Romoje Vatikanas atsisakė tą žinią patvirtinti ar paneigti, o Maskvoje užs. reik. ministerijos atstovas atsisakė ją komentuoti, pareiškdamas, kad šiuo momentu jis esąs užimtas V. Vokietijos kancelerio Kohl vizitu Maskvoje.

Diplomatiniai sluoksniai Varšuvoje labai abejoja, kad sovietai pritartų tokiam vizitui. Kiekvienu atveju, jis neturi jokio precedento. Popiežius Lietuvoje, kuri 'dėl savo katalikybės ir nacionalizmo mišinio yra mažiausiai patikima sovietų respublika', galėtų būti sovietams pavojingas, nors antra vertus jis gali būti jiems ir naudingas, ypač jei būtų susitarta dėl vizito politinės interpretacijos. Girdi, taikiai praėjusi popiežiaus viešnagė Lenkijoje galėjusi Kremliui patikti...

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įkvilga*

Europos užsienio reikalų ministrai nesiruošia Jungtinėse Tautose kelti Pabaltijo klausimą.

Š. m. gegužės 20 d. Frankfurter Allgemeine Zeitung paskelbė straipsnį:

Europos Bendruomenė nesiims iniciatyvos paremti Pabaltiečių.

Europos Bendruomenės dešimties valstybių užsienio reikalų ministrai nepatenkino Europos Parlamento pageidavimo perduoti Pabaltijo valstybių — kurios 1940 m. buvo prievarta įjungtos į Sovietų Sąjungą — klausimą Jungtinių Tautų Dekolonizacijos pakomisei; šiuo laiku taipogi nemanoma tai daryti. Europos Bendruomenės Tarybos pirmininko pareigas einantis V. Vokietijos užsienio reikalų ministris Genscher davė tokį atsakymą Krikščionių Demokratų atstovui ir Europos Liaudies frakcijos nariui Otto von Habsburgui.

Genscher, įsakmiai pabrėžęs, kad pirmininkas žino Pabaltijo tautų sunkią padėtį, motyvavo ministerių tarybos laikyseną tuo, kad realiai politiniai vertinant situaciją, formalus Pabaltijo problemos pristatymas Jungtinėms Tautoms arba kuriai nors jos pakomisių neduotų teigiamų pasekmių. Šitokio žygio negama pasiekti tik pakenktu Pabaltijo tautų reikalui. Sausio mėn. pirmoje pusėje Europos Parlamentas didele balsų dauguma priėmė rezoliuciją, kurioje Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministrai raginami pasisakyti už Pabaltijo valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — teisę laisvai apsispręsti ir, paremiant šį reikalą, iškelti jį Jungtinių Tautų Dekolonizacijos pakomisėje ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos posėdžiuose.

Atstovas Otto von Habsburgas išreiškė savo nusivylimą šia ministerių laikysena. Jeigu mažieji baudžiami, kadangi jų nereikia bijoti, tuo tarpu kai didiesiems nieko nedaroma, tuomi paniekinami visų moraliniai principai, kuriais turėtų remtis dekolonizacija.

Britų konservatorius ir Europos Demokratų frakcijos narys Pearce, paklausė Genscher'io, ar jis sutiktų, kad šiuo klausimu nedaryti nieko būtų tolygu pritarti viskam tam ką Sovietų Sąjunga yra padariusi šių kraštų atžvilgiu. Atstovas Pearce taipogi paklausė ar Genscher'io nuomone ilgai nebūtų naudinga Jungtinėse Tautose padaryti visai aiškų pareiškimą apie šiuos

principus, ypač pabrėžiant, kad Sovietų vykdoma kolonizacija turėtų būti kritikuojama lygiai taip pat kaip ir kitų valstybių panašūs veiksmai.

Iš dešimties Europos Bendruomenės valstybių aštuonios dar ligi šiol įsakmiai nepripažinusios trijų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Otto von Habsburgo įstaigos komentaras:

Š. m. gegužės 31 d. gautas iš von Habsburgo įstaigos sekretorius paaiškinimas:

1. Europos Parlamento pilnatos posėdžiuose tarp gegužės 16 ir 20 d. įvyko konfrontacija tarp Otto von Habsburgo ir Hans Dietrich Genscher, Vokietijos užsienio reikalų ministro ir Europos Bendruomenės tarybos nario. P. Genscher atsisakė perduoti Pabaltijo klausimą Jungtinėms Tautoms, motyvuodamas tuo, kad Jungtinės Tautos vis tiek pasisakytų neigiamai. Otto von Habsburgas jį kritikavo parlamento posėdyje ir keliuose straipsniuose, pareiškdamas, kad kai p. Genscher, kuris nori dekolonizuoti visą pasaulį, atsisako liesti Sovietų Sąjungą, kadangi ji didelė ir galinga valstybė, tada susidaro nepakenčiama dvilypė moralė.

RAUDONA IR JUODA...

(Atkelta iš 1 psl.)

ma, talkininkauti visų žmonių gerovei.

Visa tai kelia klausimą, o kokia iš to nauda Kremlui? Ieškant į tai atsakymo reikia atsiminti, kad naujas Kremlius bosas yra senas saugumietis, o tie paprastai nemėgsta spėlioti: jie nori identifikuoti priešą. Tuo atveju jie gali su disidentais ir švelniau elgtis. (Už tat nenuostabu, kad Sovietijoje į disidentus žiūrima gana šnairai, kaip ir į privileijuotus žmones, kurie yra valdžios ataskaitoje.) Pagal tai ir Lenkijos režimas nenori pluralistinio chaoso. Jokių kitų organizacijų, kaip tik bažnytinės, už kurias yra atsakingi paimti ataskaiton kunigai. Šiuo metu jie naudingi, nes Kremlui reikalingi geri santykiai su Vakarais. Tam reikalui Kremlius davė instrukcijas ir savo delegacijai Madrido

Spauda į šį įvykį atsiliėpė pozityviai. Panašios pastangos daromos ir toliau.

2. Prie šio laiško pridėti klausimai bus liepos mėn. pateikti Europos Parlamente užsienio reikalų ministeriams.

Otto von Habsburgo paklausimai:

Otto von Habsburgo paklausimai Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriams apie padėtį Pabaltijo valstybėse:

Ar užsienio reikalų ministrai buvo painformuoti apie tai, kad paskutiniu laiku bendroji žmogaus teisių padėtis Pabaltijo valstybėse žymiai pablogėjo, kaip tai, tarp kitų, nustatė ir Švedijos užsienio reikalų ministeris, Lennart Bodstrom?

Ar ministrai žino, kad buvo nuteisti trys estų Helsinkio Grupės nariai? (Šį klausimą reikėtų patikslinti, nes Helsinkio Grupė egzistuoja tik Lietuvoje. Red.)

Ar ministrai sutinka su nuomone, kad Europos Bendruomenė, pasirašiusi Helsinkio Baigiamuosius Aktus, įsipareigojo veikti kaip numatyta 1983 m. sausio 13 d. Europos tautų atstovų primtoje rezoliucijoje?

(ELTA)

konferencijoje surasti koki kompromisą, kuris leistų perduoti, kad bendravimo ieškoma ir toliau.

Jonas Paulius II gali džiaugtis pakėlęs Bažnyčios autoritetą Lenkijoje į aukščiausią laipsnį, nuo kurio tačiau yra tik vienas kelias — žemyn. Kaip dabar Lenkijoje, prieš 60 metų Lietuvoje kleras turėjo patogias sąlygas vadovauti beveik visam gyvenimui. Apie jį būrėsi dalis politinių partijų, bet tas ryšys galų gale jam pakenkė, nes Bažnyčia tapo ne visuotina. Panašiai gali atsitikti ir Lenkijoje. Kai kunigai ar jų patikėtiniai pradės dalinti iš Amerikos atvežtus kukurūzus bei trašas, tai greitai sukelis pavydo ir pykčio. O jei dar kunigai prižiūrės ir darbininkų unijas, kad jos per daug nereikalauja iš valdžios, galima įsivaizduoti kas ten dės. Atsiminkime, kad tokioje Italijoje krikščionys demokratai per paskutinius rinkimus surinko tik pora nušimčių daugiau balsų kaip komunistai, kurie ten, kur Katalikų Bažnyčios įtaka mažesnė, nevaidina didesnės rolės. Už tat galima prileisti, kad Andropovui Lenkijos kompromisas galėtų būti priimtinas, o Lenkijos klerui reikalinga visa Dievo pagalba išnaudoti protingai tą progą, kurią sudarė jų tautietis atsisėdęs šv. Petro soste.

P.S. 'Lenkiškas kompromisas' nebūtinai turi būti pakartotas ir kituose sovietų pagrobuose kraštuose. Pvz. Čekoslovakija net keturis kartus atmetė Vatikano pasiūlymą tartis dėl Bažnyčios padėties tame krašte. Kad popiežius žino su kuo turi reikalo, galima išvesti

■ Iš kitos pusės

Birželio 17 d. DARBININKE tūlas A. K., reikalauja talkos gintis nuo žydų kaltinimų. Girdi:

"Reikia autoritetingos studijos pusantrų metų, pradedant rusų okupacija, laikotarpiui detaliai nušviesti, dedant akcentus ant žydų klausimo Lietuvoje".

Tam uždaviniui geriausiai tiktų Vytautas Vardys, o gal ir nelietuviai, ekspertai, kokia "think tank" korporacija, kuri padarytų viską:

"...kad anų dienų įvykius pasaulis pamatytų tikroje šviesoje, o ne talmudiškoje interpretacijoje."

Savo laiku ALTos reikalų vedėjas Jonas Talalas tai siūlė padaryti VLIKo vykd. tarybai, bet veltui. Kodėl? Spėju, kad visų pirma tai būtų nemažas darbas, o antra gal bijota, kad toks tardymas gal iškeltų ir tokius faktus, kuriuos būtų naudingiau užmiršti. Tokia turbūt buvo vyravusios VLIKe ir Laikinoje vyriausybėje srovės pažiūra, kitaip tokią studiją jau seniai turėtumėm. Ar tikrai ji būtų objektyvi, kitas klausimas.

Prof. A. Maceina, atsakydamas į AKIRAČIŲ klausimus gegužės mėn. Nr., tarp kitko nurodo:

"...istorinei interpretacijai galimų ar net būtinų atžvilgių yra aibė. ... Sakysime: lenkas istorikas vargu ar pasmerks Želigovskio sukilimą Vilniaus krašte, o lietuvis istorikas — sukilimą Klaipėdos krašte; vokiečių istorikas Klaipėdos sukilimo niekados nepateisins, kaip ir Neumanno bei Sasso bylos..., IZRAELITAS ISTORIKAS NIEKADOS NESUGEĖS SUPRASTI IR TINKAMAI INTERPRETUOTI ŽYDŲ DRAMOS LIETUVOJE, prasi-dėjus vokiečių-sovietų karui."

Už tat sunku tikėtis 'teisingos' interpretacijos ne tik iš svetimų, bet ar savųjų, jei jie patys tų įvykių nepergyveno vietoje. Svarbiausia, vienokia ar kitokia interpretacija mažai padės kaltinamiems, kuriems konkrečiai primetama nepasakymas tiesos... pildant imigracijos anketas. Tokiu atveju menkas pasiteisinimas būtų visai teisingas teigimas, kad NKVD valdininkų daugumą Lietuvoje sudarė žydai.

Daug kas priklauso nuo advokatų, kokioje šviesoje jie pristato visą bylą. Už tat sveikintinas tame pačiame Darbininko Nr. paskelbtas Dr. A. Butkaus ir kun. Prunskio vizitas Kirkland & Ellis advokatų firmoje, kuri sėkmingai pasireiškusi L. Kairio byloje. Kaltinamieji reikalingi konkrečios pagalbos, o ne A. K. nedėkingumo priekaišto žydams už "jiems per šimtmečius Lietuvoje suteiktą gerbuvį ir globą". Su tuo XX amžiuje nedaug ką pasieksi. Pagaliau tada ilgesnį laiką ir mes patys buvome pavergti.

(vm)

iš fakto, kad jis, kaip pranešė Newsweek, pašalino vysk. Romualdą Kriščiūną iš apaštališko Panevėžio vyskupijos administracijos posto, bet paliko jį vyskupu, už sovietų agentų infiltraciją į jo vyskupijos kunigų tarpą. Apie tai vyskui

buvo pranešta per Lietuvos vyskupų vizitą Vatikane. Popiežius ir su Lenkijos vyskupais aptarė savo viešnagę tėvyneje, jiems tik atvažiavus su primu kard. Glemp į Vatikaną, kur sovietų žvalgyba negalėjo girdėti jų pokalbių.

**1983 M.
KELIONĖS
Į LIETUVĄ**

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj,
1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 809: rugpjūčio 9-20 \$1,569
Kelionė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569
Kelionė 104: spalio 4-15 \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono
Daromi giminių iškviatimo dokumentai
Dariaus-Girėno suaktyvinis kalendorius — \$5.00
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

Popiežius Lenkijoje...

L'Express

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Naują PLB valdybą pasitinkant

Seštasis Pasualio Lietuvių Seimas jau praėityje. Jis buvo atmintinas jau vien dėl to, kad jame dalyvavo rekordinis seimo atstovų skaičius, net iš aštuoniolikos laisvojo pasaulio kraštų. (Nedalyvavo tik vienas, kuriame yra įsikūrusi Lietuvių Bendruomenė.) Anksčiau seimuose tik maža dalis tenykščių seimo atstovų atvykdavo savo krašto atstovauti. Kiti tų kraštų atstovai būdavo papildomi antriniais iš JAV ar Kanados lietuvių. Siame seime ir kraštų valdybų pirmininkai didžiausią daugumą patys, arba jų valdybų nariai, dalyvavo asmeniškai. Taigi drąsiai galima tvirtinti, kad seimo narių dalyvavimas pasigėrėtinai sustiprėjo. To pasekoje kraštų valdybų pranešimai buvo žymiai įdomesni ir aktualesni, negu pirmųjų seimuose. Šio seimo kraštų pranešimuose išryškėjo du faktoriai:

a) Absoliuti seimo narių dauguma pripažino ir tvirtino, kad Lietuvių Bendruomenės kiekvienam laisvam krašte turi teisę ir pareigą dirbti Lietuvos laisvinimo darbą.

b) PLB valdyba buvo raginama skubiai atnaujinti santykius su Vliku ir ieškoti bendrų Lietuvos laisvinimo darbų.

Dėl tokio seimo atstovų nusistatymo ir dėl poros jų iniciatyvos, buvo surasta abipusiai priimtina formulė, kurią seimo pabaigoje pasirašė Vliko pirm. dr. Kazys Bobelis ir kiti naujai išrinkti PLB pirm. inž. Vytautas Kamantas.

Taigi, formalus bendradarbiavimas tarp PLB ir Vliko pagaliau atstatytas. Kadangi tarp šių veiksmų santykiai ilgesnį laiką buvo nutrūkę ir kadangi šiame santykių atstatymo reikale matėsi mano iniciatyva, buvau daugelio paklaustas "kokia bus to 'popierinio' susitaikymo nauda"? Kadangi aiškieria nesu, tad vieton atsakymo atšaudavau, kad 'tango šokti reikia d v i e j u'. O asmeniniuose ar tarpinstituciniuose santykiuose reikia tų santykių norėti ir parodyti energijos bei entuziazmo juos išlaikyti. Tarp Vliko ir PLB santykiai nuolat gerės, jei matysis abipusė nauda iš tų santykių. Nauda atsiras tik tuomet, kai gerai suplanuoti darbai bus drauge entuziastini-

gai dirbami. To iš abiejų institucijų, nuoširdžiai linkėdami, nekantriai lauksime ne tik mes išeivijoje, bet taip pat nekantriai lauks ir lietuviai Lietuvoje. Rezultatus paspartintume ir mes, jei mūsų spauda ir organizacijos šį Vliko ir PLB susitarimą bendrai dirbti nuoširdžiai pasveikins ir, paprašyti talkos, padės.

Birželio 23 d. Dirvos vedamajame 'Naujosios PLB valdybos belaukiant', pasisakiau už Kanados Lietuvių

SPORTO ŠVENTĖS ATIDARYMAS

Sekmadienį, jau gerokai prieš atidarymą, australiečiai ir kiti vietiniai sportininkai rinkosi į Illinois universiteto sporto salę, kur vyko II-ųjų Pas.

Bendruomenės sąrašą. Tai padariau dėl dviejų pagrindinių priežasčių:

a) Demokratinėje santvarkoje balsavimui reikia bent dviejų sąrašų (tuomet tebuvo tik vienas) ir

b) Buvusios PLB valdybos nenoras ar nesugebėjimas pamiršti kilusius su Vliku nesuipratimus, ar net nuoskaudas ir susitarti dėl bendro darbo.

Kas liečia seime išrinktą PLB valdybą, tai jai, išskyrus pirmininką, nekandidatavo nei vienas buvęs PLB valdybos narys. Tad ši PLB valdyba, išskyrus p. Kamatą, yra nauja. Jiems visiems iš širdies linkime energijos ir sėkmės darbuose. Siame seime pristatytoji dešimties punktų programa yra ne tik labai išpūdinga, bet taip pat labai daug darbo, energijos ir finansų reikalinga. Tikime, kad naujai PLB valdybai užteks energijos ir entuziazmo tam dideliui ir sunkiam darbui įvykdyti. Savo ir JAV LB krašto valdybos vardu iš anksto pažadame JAV Lietuvių Bendruomenės paramą ir, pagal išgales, finansinę pagalbą.

Antanas Butkus

LIETUVOS JAUNIMO LAIŠKAS PENKTAJAM PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI

MIELAS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIME,

Mes, okupuotos Lietuvos jaunimas, sveikiname visus susirinkusius į V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Sveikiname jus visi, mažai ir dideli, tiek laisvi, tiek kaliniai iš Lietuvos ar ištremti už jos ribų. Nors fiziškai esame toli, atskirti vandenynų ir spygliuotų užtvarų, bet dvasioje esame ir būsim kartu su jumis, nes mus visus jungia stiprūs kraujo ryšiai, vienijs bendros idėjos, tikėjimas, kovos tikslai. Mes visi esame tos pačios lietuviškos motinos vaikai, nors ir išsibarstę po visą platųjį pasaulį. Mus riša karšta Lietuvos meilė ir susirūpinimas visos tėvynės likimu. Mes visi esame viena Tauta, viena galinga jėga, kuri dar sudrebins pasaulį.

Mes nuolat stebime jus, jaučiame jūsų mintis, žavimės jūsų žygiais ir darbais. Jūs esate mūsų balsas pasaulyje. Tebūnie tas balsas skambantis ir nesustabdomas! Tebūnie jūsų veikla ir darbai sėkmingi. Linkim turiningai su pakilia nuotaika pastovyklauti, o atstovams studijų dienų metu apsvarstyti, iš kur mes atėjome, kas mes esame ir kuriuo keliu turime eiti bei padaryti svarbius nutarimus. Telaimina jus Dievas ir tepadeda įprasminti savo egzistenciją vardan Lietuvos kančios kelio sutrumpinimo.

Žvelkite į Lietuvą, kaip mes žiūrime į jus. Padėkite mums dvasiniai ir fiziniai, kad mūsų visų vieninga kova atneštų mus į laisvą, nepriklausomą Lietuvą!

Dar labiau sutelkime gretas, aktyvinkime veiklą, stiprinkime savo tautinę sąmonę, tobulinkime savo lietuvišką kalbą ir skelbkime Lietuvos vardą visame pasaulyje. Išgirskime Kudirkos varpo balsą: kelkitės, kelkitės, kelkitės!

Įprasminkim tėvų, senelių ir bočių pralietą kraują ir ašarų auką už mylimą tėvynę.

Pirmyn į šviesią Ateitį kartu su jumis!

Okupuotos Lietuvos Jaunimas

Lietuvių Sporto Šventės atidarymas. Šventės šeimininkas V. Adamkus davė paskutines instrukcijas. Lauke pamažu rikiuojasi sportininkai, į salę pradeda rinktis žmonės. Salės viduje karštis gana didelis, nes oro vėsinimo nėra, o galėjo tikrai būti. Salėje suskamba lietuviškieji maršai, buvus Lietuvos radiofono sportinių rungtynių pranešėjas A. Visockis lietuvių kalba ir R. Pauperienė - anglų kalba, praneša šventės atidarymo eigą. Įešamos vėliavos, išgyjuoja visas Sporto Šventės organizacinis komitetas, vedamas pirmininko V. Adamkaus ir juos seka prasidedantis sportininkų paradas. Man, kaip Australijos sportininkų išvykos vadovui, tenka garbė žygiuoti pačiam pirmam ir vesti savo sportininkų - viso 85 - grupę. Priekyje mūsų iškilusis jaunis krepšininkas A. Svaldenis neša Australijos lietuvių sportininkų baltą vėliavą. Sventiškomis žaliai geltonomis uniformomis apsirengę seka australiečiai vyrai ir merginos. Žiūrovai, kurių lietuviškoje sostinėje Chicagoje galėjo tikrai būti dešimtį kartų daugiau, su didelėmis ovacijomis pasitiko mus, savo garsiais plojimais išreiškdami džiaugsmą, kad ir tolimosios Australijos sportininkai dar yra gyvi ir įstengė dalyvauti šioje iškilmingoje sporto šventėje. Australiečius seka kiti Amerikos ir Kanados sportininkai, kurie vėliau išsikiuoja prieš tribūnoje sėdinčius žiūrovus. Australiečio A. Milvydo skaitoma priesaika, prieš kurią šešios, tautiniai drabužiais pasipuošę lietuvaitės įnešė šventės baltą vėliavą, dr. A. Razmos sveikinimo žodis ir oficialus V. Adamkaus sporto šventės atidarymas. Nuskambėjus Amerikos ir Lietuvos himnams, II-sios PLS Zaidynės tapo atidarytos.

Visas šventės atidarymas buvo tikrai labai išpūdingas, tačiau nebuvo to iškilmingumo, ką mes jautėme prieš penkerius metus Toronto mieste, Kanadoje. Aš niekaip negaliu suprasti, o taip galvoja ir kiti australiečiai, kodėl - jeigu yra Lietuvių Dienos! - negalėjo būti bendras visų dienų atidarymas? Kaip gražu buvo Toronte atidarymo metu matyti kartu ir sportininkus, ir dainininkus, ir mokytojus, ir jaunimo atstovus bei kitas organizacijas kartu paskelbiant, kad štai mes didingai atidarome mūsų visų Lietuvių Dienas. Tai buvo vienybės ir bendro darbo iš visų pasaulio kraštų paskelbimas ir bendra ta didžioji lietuviškoji manifestacija, parodžiusi savo lietuviš-

kąją jėgą. Nepadarytas bendras Lietuvių Dienų atidarymas sau pasiteisinimo neturi ir tai pasiliks pati didžiausia šių taip gražių dienų juodoji dėmė.

A. Laukaitis

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

V. Alantas, Redford ... 500.00
J. Kapčius, Daytona Beach 3.00
A. Kondrat, Elizabeth 6.00
Dr. J. Kriaučiūnas,
Putnam 5.00
V. Januška, St. Germain 3.00
V. Vaitužis,
Satellite Beach 10.00
O. Mikulskienė, Cleveland 5.00
L. Juškėnas, Chicago 3.00
A. Česonis, Linwood 5.00
V. Dautartas, Wickliffe .. 3.00
J. Taruška, Clearwater .. 8.00
A. Kuprevičius, Cleveland 3.00
T. Bukaveckas, Chicago 8.00
U. Maceikonis, Elizabeth 5.00
St. Bajorinas, Waterbury 10.00
I. Kaunelis, Detroit 3.00
J. Andrašūnas, Chicago .. 8.00
V. Matonis, Philadelphia 50.00
L. Staškūnas, Juno Isles 3.00
M. Jasiunienė, Evanston 3.00
Dr. J. Kazak, Utica 3.00
O. Kašubienė, Cleveland 5.00
J. Briedis, Lemont 3.00
V. Aleksandrūnas,
Glendale 3.00
A. Braškys, Sudbury 3.00
E. Krygerienė,
Missouri City 6.00
V. Kazemekaitis, Racine 5.00
J. Balbatas, Cleveland .. 33.00
A. Sciuka, Rochester 15.00
J. Kasmauskas, Boston .. 25.00
A. Lauraitis,
Willooy Springs 3.00
J. Mulokienė,
Santa Monica 10.00
S. Jurkūnienė, Chicago .. 5.00
J. Mockaitis, Lansing 20.00
M. Monkus, Chicago 1.00
K. Grigaitis, Santa Monica 5.00
A. Ramanauskas, Buffalo 1.00
D. Liepas, Cicero 20.00
M. Krasauskas, Baltimore 3.00
St. Smulkaitienė,
Gulfport 13.00
B. Garlauskas, Cleveland 3.00
K. Tuskenis,
W. Palm Beach 3.00
M. Jasėnas, Brighampton 8.00
Dr. K. Pautienis,
Pompano Beach 10.00
K. Tirva,
Ormond Beach 8.00
J. Daunorienė, Oak Lawn 13.00
J. Petras, Burbank 3.00
J. Veselka,
Evergreen Park 3.00
A. Ambraziūnas,
Los Angeles 8.00
L. Montville Tabbert,
N. Olmsted 1.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greičias mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

Minėdami pražūtį ruoškimės gyventi

(2)

Dr. Kazys Eringis

Man visą laiką gyvenusiam okupuotoje Lietuvoje čia ką tik aptartą sovietų nežmoniškumo sistemą, kaip oficialaus elgesio normą, nežinančią gailestingumo ir laisvanoriškos labdarybės tremtiniais ir kaliniams geriau teko pažinti 1947 metais. Tada, kovo pabaigoje, vidurnakty atvykau į Linkuvos pieninę atlikti praktiką. Žmonės buvo sunerimę, nes nujautė artėjančius trėmimus. Išvakarėse valsčiaus vykdomoji valdžia "nežinioms" tikslams mobilizavo pieninės sunkvežimį ir todėl technologai buvo ypač sunerimę ir asmeniškai jautėsi nesaugiai. Nekalbus ir nusiminęs technologas vidurnakty supažindino su įmone ir nurodė rytmečio uždavinius. Apie gresiantį trėmimą nesakė nei žodžio. Rytą pradėjome darbą kartu. Bet kai pirmieji pieno statytojai pranešė apie prasidėjusius trėmimus, tai ir technologai, ir kitas pieninės personalas paslapčia išbėgiojo. Likome dviese su mašinistu. Nekurie pasirodėdavo ir vėl dingdavo. Man, atvykusiam su paskyrimu į svečius kraštus praktikantui, ištremimo pavojaus lyg ir nebuvo, nes pavienių studentų ir moksleivių į tremiamųjų sąrašus, bent masiškai neįtraukdavo. Menkiausiai įtarus, juos paprasčiausiai areštuodavo ir išsiųsdavo į lagerius.

Šioje nelaimėje svarbiausia tai, kad netrukus, anksčiau rytą, prie pieninės atvyko okupanto NKVD vidaus kariuomenės dalinys su šunimis ir apsupo turgavietę. Tuojau vienas po kito atvyko atviri sunkvežimiai su tremtiniais ir ginkluotais palydovais, kurie įsakinėjo išsikrauti šeimos mantą tiesiai į tirpstančio sniego tizę. Čia suvežė nemažai šeimų, nes okupantas stokojo sunkvežimių iš karto išgabenti tremtinius į ašeloninę geležinkelio stotį. Kariški enkavedistai buvo žiaurūs ir nervingi, keikė esamus ir neesamus partizanus, bauginosi neva galimo jų puolimo ir patys dindami psichoze saugojo nelaiminguosius su šunimis ir nieko prie jų neprileido. Daug kas, ypač moterys ir vaikai, bandė perduoti tremtiniais vaistus, reikmenis ir šiltą maistą, bet nedaug kam pasisekė. Ne vienam jaunuoliui pastangos pabėgti baigėsi grubiais apstumdymais, taigi nesėkmingai nors vienas kitas paauglys ir ištrūko. Naktis buvo giedra, šalta, tikra žiema, o rytą vėl dienojus — sutįžęs sniegas. Vaikai, seneliai, visi ištremiamieji

lauke, naktį ir dieną žvarboje. Tai kraupi, sukrečianti 260,000 negrįžusių tremtinių kančių ir persekiojimų kelio pradžia.

Kitas, gal viršijantis aukščiau minėtąjį, 1947 metų atvejis buvo šiaurės kalinių lageryje. Užsiregistravusio partizano Barklainių km. sodyboje (Uliūnų vlsč.) partizanai susikovė su okupantu ir jo pakalikais. Įsiutę enkavedistai jau nusiginklavusį partizaną be teismo išgrūdė į šiaurę ir uždarė griežto režimo Belsko lageryje. Tai Komi Kniaz-Pogosto grupės pietinis lageris, prie geležinkelio. Panašiomis aplinkybėmis čia buvo be teismo įkalintas ir 71 metų mano tėvas. Sovietijoje žmonės prapuola kaip į vandenį ir nieko tikro niekur nesužinosi. Pagal nuogirdas ir atsitiktinius veržliųjų kalinių laiškus, su partizano seserim išvykome ieškoti jos brolio ir mano tėvo. Tėvo neberadome. Jis žuvo bado mirtimi pasibaisėtina išsekęs pakeliui iš lagerio į tremtį pėsčiųjų žygyje. (Tai atskira tema). Brolių partizanų radome. Kad pasimatyti su juo reikėjo atlikti kryžiaus kelius, net keliauti į šiaurę iki Kniaz-Pogosto lageryų grupės centro — gauti leidimą. (Tai irgi atskira tema).

Šia proga svarbu pažymėti pasimatymo su kaliniu nežmoniškumą. Pasimatyti leido 15 minučių rytą, prieš išvarant kalinių konvojų į tolimus darbus (viskas tiksliai pagal Solženicyną). Ne kalinys, nei juo labiau jo sesuo visai nemokėjo rusiškai. Pasruvo ašaros ir sklido geliantis sesers šauksmas, kai pasimatymą atšaukė dėl rusų kalbos nežinojimo. Vargais negalais tų vietinių maitvanagių prisiprašėme, kad man leistų būti tarpininku — vertėju. Pasimatėme lagerio vartų sargybos būdelėje per sandarų siaurą langelį, kurio apčioje mažytis bičių lاندos dydžio plyšelis. Mums už nugaros — automatu ginkluotas sužvėrėjęs sargybinis ir toks pat vartų

sargybinis. Nurodė ką galima, ir ko negalima (!) kalbėti. Pasirodo, apie sveikatą ir orą galima kalbėti! Pašnekesys prasidėjo su ašaromis, neišvengiamai nemažai įterpant ir lietuvių kalbos žodžių. Pasimatymą tuojau nutraukė, griežtai perspėjo dėl lietuvių kalbos naudojimo ir šnektų neį "temą". Ir vėliau visą laiką įsiterpdavo sargybinis, vis grasindamas nutraukti pasimatymą. Nei skutimosi, nei menkiausio peiliuko, nei adatų perduoti neleido, bet priėmė į lagerio "globą". Supjaustę gabalais maistą, paveliu kaliniui pasiimti į kišenes (einant į darbą) ir leido perduotą su maistu dėžė-čemodanėlį nunešti ir perduoti išbadėjusiam barako būdinčiam (!).

Per tą laiką pamėlusiu blyškiaveidžių vyrų po keturis surikiuota kolona žingsnis po žingsnio priartėjo prie vartų, beveik ritmingai krebždant prie skarmalų priirštiems katiliukams, berods pamainomis su baklagėmis. Dauguma tų vyrų atrodė galingi dvasioje, patys savyje jie išdžiū nešė kiekvienas savąjį kryžių, nors fiziškai ir sugniuždyti. Pilka minia. Tylūs ir atšiaurūs. Į maitvanagių susirėkavimus — jokio atsakymo. Jiems šaukiant isteriškai ar paimti reikmenys — taupus atsakymas: "seniai paimti". Prie tų pragaro vartų dėl sielų skaičiavimo ir perskaičiavimo ir mums pavyko bent kiek klaisviau pasikalbėti. Staiga — vieno nėra! Kur jis? Pasimatyme prie langelio! Griaudėja įsakymas — "baigt kalbas su tais banditais!" Jie, sovietai, vakar kaip ir šią dieną — greit smerkia ir teisia.

Per tas paskutines minutes nepavyko patirti ar ten daug buvo kitataučių. Atrodo, kad buvo ukrainiečių. Vienas iš jų palinkėjęs mums nepasiduoti rusams vos negavo automato buožė. Lietuvis klustelėjo — iš kur mes atvykome! Mes iš Panevėžio, sakome! Trečias klausia, ar dar liko Pa-

nevėzyje lietuvių? Tylėk šunsnukiai! — užmaurojo konvojaus viršininkas. Žengte marš! Ir šią dieną man ausyse skamba tas retas nerūžtingas tolstančios vyrų kolonos žingsnis, sumišai su katiliukų dzeržgimu — džumm, džumm, džumm!

Šią dieną šis žuvusiųjų ir kankinių prisiminimas kartu yra ir mano okupacijos sąlygomis patirtas tikrovės paliudijimais. Tačiau minėti vien pražūtį ir grimzti neviltyje būtų nedovanotina. Dabar svarbiausia — išsaugoti kovos su okupantu ryžtą, t. y. nepriekaištingai atlikti einamuosius ir strateginius Lietuvos Laisvės Bylos uždavinius.

Ta kova vyksta plačiu frontu. Šioje veikloje neišvengiama spragų, stokoja ma darnaus ryžto, kuriuos pašalinti dabar yra gana palankios aplinkybės. Beje, būdinga, kad Pabaltijo Val-

stybių Suvereniteto atkūrimo byla sėkmingiausiai gali būti sprendžiama tik bendrosios pasaulinės politikos kontekste. Ryšium su tuo pažymėtina, kad iki šiol Pabaltijo tautų išeivijos politinių organizacijų dėl Pabaltijo Valstybių Suvereniteto atkūrimo pastangos pagrindinai rėmėsi Amerikos, dalinai nedaugelio kitų Vakarų pasaulio valstybių 1940 metų šių šalių okupacijos nepripažinimo politika.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
NEEDED FOR MED/SURGICAL
&
ICU & CCU
3 to 11 & 11 to 7 SHIFT
Salary commensurate with experience
and ability. Excellent benefit
program. For 216 bed hospital located
in a beautiful university community
in the Twin Lakes area of Western
Kentucky.
Apply call or write to:
PERSONNEL DIRECTOR
MURRAY-CALLOWAY
COUNTY HOSPITAL
303 POPLAR STREET
MURRAY, KY. 42071
PHONE 502-753-5131 (22-28)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Geri pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mi. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616-361-5960
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Houston, Texas 77036	8517 Beechnut	(713) 777-9542
Irvington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Ca. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213-727-0884
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKI

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vaižganto pašaukimas: dirbti savai tautai

Kan. Juozo Tumo penkiasdešimtoms mirties metinėms

*Aš mylėjau Lietuvą,
nes tai mano Tėvynė,
mano gyvybė, mano
džiaugsmas ir pasididžiavimas.*

Vaižgantas

Yra žmonių, kurie ateina į pasaulį su tam tikra misija, įprasmindami save ir savo žemišką kelionę. Jų gyvenimas yra pašvęstas vienos kilnios idėjos įgyvendinimui ir vykdymui. To jie atkakliai siekia, nes tai yra jų žmogiškosios buities — mūsų visų buvimo žemėje — prasmė. Jokios žemiškos kliūtys jiems nepastojia kelio: jie, tartum tie liaudies pasakų milžinai, sugeba atlikti sunkiausius darbus, taip, rodos, neįmanomus mirtingojo žmogaus prigimčiai.

Maža to, jie yra tarsi ugnis, kuri uždega kito žmogaus sielą, tarsi magnetas, traukias prie savęs, skatindami prisidėti prie grožio ir gėrio ieškojimo. Mat, jie turi tą ypatybę, kad randa gėrį lyg švytintį deimantą ten, kur mūsų akys dažnai net nepastebi. Jie randa grožio spindėjimą ir ten, kur dažnas abejingai praeina, lyg aklas, nematęs saulės. Ir kai atlikę savo gyvenimo likiminę paskirtį, tokie žmonės pasitraukia amžinybėn, dažniausiai tik tada visi aiškiai praregi, kokio riteriško, garbingo, nuoširdaus ir mielo žmogaus netekta. Kokia nuostabi, šviesi asmenybė bujojo mūsų tarpe!

Siais jubiliejiniais Aušros šimtmečio metais minime dar vieną svarbų įvykį mūsų tautos gyvenime — netekimą vieno garbingiausių Lietuvos sūnų, didžiadvasio dvasininko, kūrėjo-rašytojo, nuoširdaus ir kilnios širdies žmogaus, kurio savo tarpe nebeturime jau 50 metų. Kalbame apie labai šakotą asmenybę, daugeriopą talento žmogų; prozos klasiką, publicistą, literatūros istoriką, visuomenininką, kanauninką Juozą Tumą — mūsų literatūroje įsipilietinusį Vaižganto vardą. Jeigu sakome, kad jis devynių amatų žmogus, veikęs ir reiškęsis daugelyje lietuviškos kultūros sričių, tai polinkį į visapusišką veiklą lėmė Vaižganto būdo ypatybės ir aplinka, kurioje prasidėjo jo veiklos ir kūrybos kelias.

Kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas su Aušros gadyne turi daug bendro. Jis yra Aušros amžininkas,

BALYS AUGINAS

lietuviškajam veikimui pabudęs su Aušra, priklausęs senai ir garbingai mūsų tautos laisvės kovotojų kartai. Jo garsą didina ne tik toji laisvės kovotojo aureolė, bet ir rašytojo-kūrėjo talentas, pasišventusio visuomenininko darbštumas.

Gyvenęs dviejų epochų sankryžoje — XIX a. pabaigoje ir XX-to trijose dekadose, Vaižgantas savo veiklą pradėjo žengdamas Aušros nušviestu kovotojo už lietuviybę savo keliu ir turėjo laimės savo akimis matyti ir tų sunkių laisvės kovų draudžiamojo laikotarpio atomazgą — kai patekėjusi mūsų raštijos aušra pasvydo šviesia ir saulėta laisvės diena: jis turėjo laimės gyventi jau nepriklausomoje Lietuvoje. Ir tada jis, lyg žydinti obelis, dar vedė vaisių, gyvendamas jau laisvam gimtajam krašte.

Vaižgantas yra vienas tų lietuvių, atėjusių į lietuviškos žemės klonį su didele tautine misija: jo visas gyvenimas buvo skirtas lietuviškos tautinės sąmonės gaivinimui ir tautinės kultūros ugdymui. Kaip jis savo tautinę misiją atliko, pasekime jo vaisingo gyvenimo žingsnius.

2.

*Kone nuo pat kūdikio
lopšio ir iki pasenusio
lazdos aš nieko tiek konkreciai nemylėjau, deja,
nei paties Pono Dievo,
prisipažįstu, nors ir be
to prisipažinimo visiems
tai aišku, kiek slieko širdžia
tą velėną, po kurią
aš, štai, jau septintą dešimtį
metų landžioju.
Man viena tebuvo tikrai
skanu ir malonu — čepuoti,
kad ir nešvarų, bet
tautinį čiuptiką. Vyžota,
lopyta mano Lietuvėle,
bet mano!*

Vaižgantas

Juozas Tumas — savo raštus pasirašinęs Vaižganto slapyvardžiu — gimė pasiturinčių ūkininkų šeimoje, 1869 m. rugsėjo 20 d. Maleišių kaime, Svedasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje, Rytų Aukštaitijoje, jo kūriniuose vėliau atgimusiu Vaduvų krašto vardu. Juozukas buvo jauniausias vaikas šeimoje (tėvai turėjo iš viso 10 vaikų, penki buvo jau mirę), o Juozukui gimus šeimoje buvo brolis Jonas ir seserys Ona,

Marija ir Severja. Motinos ir seserų meilė, tėvo garsiširdiškas, teisingas griežtumas ir tetų, dėdžių neapšakomai šiltas dėmesys šildė Juozuko kūdikystę ir vaikystės dienas.

Augant gražioje gamtoje, bendraujant su kaimo aplinka, kurią nuo mažų dienų sudarė senoji liaudies kūryba — dainos, padavimai, pasakos, — lydėję jį nuo lopšio, turtino jo fantaziją, kuri vėliau taip sultingai išsiliejo jo raštuose į pilną tautinio vaizdingumo koloritą. Vaikystė — kiekvieno žmogaus brendimo mokykla. Visa tai, ką žmogus išgyvena vaiko amžiuje, įsirėžia jo atmintyje. Tad ir į Vaižganto — būsimą rašytoją — sąmonę suplūdo, kaip neišsenkamas šaltinis, daugelis išgyventų įspūdžių, virtusių kūrybinėm temom, tėviškės gamtos vaizdų, epiškai gaivusių vaiko sielą, žmonių charakterių, kurie vėliau, kaip prototipai, atgijo jo raštuose. Apie pirmuosius savo gyvenimo metus Vaižgantas rašė: "Aš čia gyvenu gamtos padavimų įspūdiškais ir taikių žmonių meile. Tie veiksniai sudarė mano sielą, jais ir tegaliu save išaiškinti".

Eidamas dešimtuosius metus, Juozukas pradėjo lankyti Kunigiškių dviklasę mokyklą. Turėjo gerą atmintį ir pastabumą. Mokyklą baigė su pagyrimu ir Anykščiūose išlaikęs pradinės mokyklos baigimo egzaminus, 1881 m. įstojo į Dinaburgo realinę mokyklą. Mokykloje dėl savo sąžiningumo ir darbštumo buvo vienas geriausių mokinių. Juozukas daug skaito. Perskaito didžiuosius rusų klasikus — Gogolį, Turgenovą, Gončarovą, Tolstojų, kurie formuoja jo literatūrinį skonį. Kai 1883 m. pasirodė Aušra, ji jaunajam Vaižgantui padarė milžinišką įspūdį ir įkvepia pasiryžimą pabandyti pačiam dalyvauti lietuviškos kultūros darbe, jis pabunda lietuviškam veikimui. Vis daugiau Juozukas slapčia skaito platinamas lietuviškas knygeles.

Baigęs šešias realinės mokyklos klases 1888 m., vykdydamas tėvų norą, stoja į žemaičių kunigų seminariją. Mat, kaip gimusį per Marijos gimimo šventę, motina ji buvo paaukojusi Dievo tarnybai. Sakoma, kad viena priežasčių, dėl ko

Kan. dr. Juozas Tumas-Vaižgantas

Juozukas nelabai tesipriešino tėvų valiai buvusi ta, kad mokykloje buvo sušlubavusi jo sveikata. Be to, savo prigimtimi būdamas mistikas, jis tikėjosi, kad Dievas padėsias, jei jis paklūsias tėvams. Antra priežastis buvusi ir toji aplinkybė, kad kunigai dažniausiai dirbdavo savo krašte, o kitų profesijų žmonės rusų valdžia skirdavo į tolimus Rusijos užkampius. (Prisiminkime, kad ir Pietari!) Vaižgantas gi norėjo gyventi Lietuvoje ir dirbti savo žmonėms.

Seminarijoje jam buvo sunku pritapti prie griežtos drausmės. Nepatiko ir lenkiškasis raugas, kurio buvo prisigėrę dėstytojai. Impulsyvus ir energingas su savigvinišku charakteriu jaunuolis turėjo daug vargo. Įsivaizduokite Bairono maištingąjį Šilijono kalinį — ir jūs suprasite jaunatviškos dvasios mūsų jaunąjį idealistą, patekusį tarp nesvetingų, šaltų seminarijos mūrų. Be to, nemokeyo nei lenkiškai, nei lotyniškai. Vienu metu buvo tiek nusiminęs, kad galvojo mesti seminariją. Nes dar prasčiau negu lotynų ar lenkų kalba jam sekėsi teologija. Iš dėstomų dalykų labiausiai mėgo lietuvių kalbą, kurią dėstė prof. Kazys Jaunius. Profesorius lietuvių kalbą lygino su sanskritų, semitų, graikų kalbomis ir ją laikė viena seniausių ir gražiausių pasaulio kalbų. Lietuvių kalbotyros pradininko prof. Jauniaus

paskatintas, Vaižgantas parašė pirmuosius savo straipsnius apie lietuvių kalbos turtingumą.

Baigiant pirmąjį kursą, prof. Kazys Jaunius pasiūlė seminarijos moksleiviams vietoj egzamino parašyti rašinį laisva tema. Vaižgantas sukūrė vaizdelį apie baudžiavą. Rašiniu labai pasipiktino seminarijos vadovybė ir tik per plauką jo autorius neišlėkė iš seminarijos. Savo užtarimu padėjo Jaunius, o ir pats Vaižgantas aiškinosi užrašęs tik savo dėdės Alijaušo Tumo pasakojimą, o ne pats su galvojęs. Seminarijoje Vaižgantas suartėjo su lietuviais kunigais jau dalyvaujančiais slaptame tautiniame judėjime. Lenkuojanti seminarijos kunigija ir profesūra labai nepalančiai ir nepatenkintai šnairuodavo į kiekvieną "litvomaną". Kadangi seminarija griežtai apribojo mūsų būsimąjį rašytoją kūrybinio augimo ribas, varžė jo meninio talento brendimą, būdamas veržlaus ir gyvo būdo, jis atrado čia savo tikrąjį pašaukimą: dirbti savo tautai. Ir tas jo pašaukimas rėmėsi ne kunigo, o visuomenininko darbu, į kurį Vaižgantą traukte traukė jo socialus būdas, žmonių draugijos pamėgimas, jo nuoširdus ir linksmas charakteris. Visuomeninio darbo jis visur susirasdavo: nerdavo, kaip unguris į sietuvą — į pavojingiausius lietuviškos veik-

(Nukelta į 6 psl.)

Lenkija, mūsų kaimynė (1)

Iš pirmo ir antro žvilgsnio

Jūratė Statkutė de Rosales

Kiekvienam lietuviui yra savaime aišku, kad sovietų pavergtos tautos turi dirbti vieningai, idant galėtų atsikratyti rusų priespaudos. Šitaip žvelgiant į sovietų ekspansiją, lietuvių-lenkų bendradarbiavimas išrodo būtinas dalykas ... iš pirmo žvilgsnio. O kaip tas dalykas išrodys iš antro žvilgsnio?

Paskutinių kelių metų bėgyje Lenkijos įvykiai ir ypač lenko popiežiaus stipri asmenybė aiškiai palenkė vakariečių spaudos simpatijas į lenkų pusę. Spauda yra galingas įtakojimo įrankis, netenka tat nustebti, kad ji veikia Lenkijos naudai ne tik tai amerikiečių, prancūzų, italų ar kitų tautybių, bet paveikia ir išeivijoje gyvenančius jaunesnius lietuvius. Kaskart didesnė išeivijos lietuvių jaunosios ir vidurinės kartos dalis šiandien pagrįstai galvoja, kad lenkai ir mes esame tos pačios nelaimės prispausti broliai. Daugumai tai reiškia, kad "turime dirbti išvien su lenkais".

Deja, ne viskas pasaulyje yra taip paprasta. Ne veltui ir ne atsitiktinai Lietuvoje išeinantis pogrindžio laikraštis "Aušra" paminėjo, kad didysis pavojus Lietuvai yra slavizacijos procesas, kuris amžių bėgyje negailestingai tirpdo vieną po kitos pakraštines mūsų žemes slavų naudai. Ši pastaba vienodai liečia rusus ir lenkus - ir vieni ir kiti yra slavai, o tą paprastą tiesą mums visada bus gana sunku pamiršti.

Lenkų-lietuvių santykių aptarime randu dvi labai ryškias istorines gijas. Pirmoji gija yra negailestingas baltų slavizacijos procesas, kuris užsimezgė IX amžiuje ir tebevyksta iki šių dienų. Tai yra senas ir labai pastovus istorinis vyks-

mas, kurio metu slaviškoji rusų šaka ir slaviškoji lenkų šaka dirba abi vieną ir tą patį baltų nutautinimo darbą. Pvz. šiuo metu, nežinodami tikros ir gilios lenkų neapykantos rusams, pirmieji siekia slavinti Punsco ir Seinų lietuvių, o antrieji baigia susidoroti su lietuvių kalbos salomis Gudijoje.

Antroji gija yra atsitiktini lenkų sukilimai prieš rusus, kurių metu lenkai visada siekia išgauti lietuvių paramą. Ši gija užsimezgė su lenkų tautos pradžia. Ją regime jau pirmųjų lenkų kovų su germanais metu, kai 1157 metais lenkai gavo prūsų tulką kovai su vokiečiais. Nuo Jogailos laikų ši lenkų politika tampa valstybės pagrindu, ant kurio susikuria "stiprios" Lenkijos mitas. Dar vėliau, 1831-2 ir 1864 metų sukilimai, į kuriuos lenkai įtraukė lietuvių, atnešė Lietuvai katastrofingus rezultatus, žymiai baisesnius negu Lenkijai. Po nepavykusio sukilimo lietuviai buvo kariami, o lenkai ... tremiami. Lygiai kaip dabar - Svarinskas Lietuvoje yra nuteisiamas, o popiežius Lenkijoje yra garbingai priimamas. Regime didelį padėties skirtumą.

Tokiose apylostose dabartiniai lietuvių ir lenkų išeivių santykiai negali būti apspęsti vienu kirvio kirčiu, suprask "mes esame broliai", ar "mes esame priešai". Padėtis yra kur kas sudėtingesnė ir jos sprendimas reikalauja iš mūsų atsižvelgti į daugybę detalių.

Antai Punsco ir Seinų lietuvių padėtis turi būti išeivijai pirmos svarbos klausimas, nes kalba eina apie etninių mūsų žemių išlaikymą. Yra mums visiems aišku, kad išeivija privalo naudoti savo pajėgumą Lenkijos lietuvių gynybai. Tačiau kaip ji gali tokį uždavinį atlikti išlaikydama gerus santykius tiek su lenkų išeiviais vakaruose, tiek ir su Roma ... kurios parama yra būtina Lietuvoje esantiems katalikams jų pačių kovoje su sovietų priespauda?

Neketinu šioje straipsnių serijoje duoti atsakymą į čia iškeltus klausimus ar nuspręsti, kaip mes turime elgtis lenkų atžvilgiu. Prašau skaitytojo, iš anksto ir pabrėžtinai, nepriimti tolimesnių straipsnių lyg raginimą vienaip ar kitaip elgtis su lenkais. Rašant šiuos straipsnius tikslas yra kitoks: norėčiau pabandyti peržvelgti kiek tai žmogiškai yra įmanoma bešališkiau, mūsų istorinę eigą santykiuose su mūsų vakariniais kaimynais. Tikiu, kad tokia apžvalga padės mums geriau suprasti ne tik tai praeitį, bet ir dabartį, kuri yra ne kas kita, kaip praeitų įvykių išdava ir tąsa.

Man regis, kad šiuo metu yra pats laikas peržvelgti nueitą istorinį kelią ir tuo remiantis giliau suprasti, ką ateityje Lenkija mums gali duoti ... ar atimti.

(Kitame numeryje: "Tais laikais, kai lenkų tautos dar nebuvo".)

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnui CEZARIUI ir jo žmonai, anūkam ALGIUI ir EDUI ir jo šeimai reiškiamo užuojautą

Kostas Ramonas
Vincas Ramonas

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, broliui arch. A. S. S. garbės nariui filisteriui EDVARDUI KERSNAUSKUI, sūnui CEZARIUI, seserims JADVYGAI, STASEI ir JULIJAI su šeimomis, visiems gimėms ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Akademiniš Skautų
Sąjūdis Clevelande

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, jos sūnui CEZARIUI ir jo žmonai GENOVAITEI bei visai jų šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Leonas ir Magdalena
Jurgis ir Viligailė
Lendraičiai

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnų CEZARĮ, marčią GENĘ, vaikčius bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

E. J. Sirusai

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnų CEZARĮ su žmona GENOVAITE, vaikčius ALGĮ ir EDĄ su šeima bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

Ada Neverauskienė
ir sūnėnai

VAIŽGANTAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

los sukurius, ar čia pat užsikraudavo kultūrinių rūpesčių našta.

Slapta jau jis savo publicistinėmis straipsniais dalyvavo "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgoje". Susidaręs savo pažiūras, Vaižgantas sueina į konfliktą su dvasine vyriausybe, kuri netoleravo kunigų, dalyvaujančių lietuvių kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime. Lenkomanus, politikuojančius kunigus vyriausybė nematydavo ir pati skatindavo, kaip savaime suprantamą dalyką. Vaižgantas aiškiai matė, kaip nevienodai yra traktuojami žmonės, kaip kita tautybė niekinama. Vaižganto pažiūrų platumas ir tolerancija kitiems, jo karštas, atviras būdas — vis tai buvo pakankamos kliūtys, kad dvasinės vyriausybės būtų nemėgiamas ir kilnojamas iš vieno užkampio į kitą.

(Bus daugiau)

PUIKIAUSIUS
KAILIUS
RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Pasaulio Lietuvių Dienos...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kalbėjo seimui ruošti komiteto pirm. dr. Petras Kisielius ir šiam pobūviui vadovauti pakvietė Mildą Lenkauskienę. Pristatyti LB Kraštų valdybų pirmininkai ir delegacijų vadovai. Suvažiavusius atstovus sveikino PLB valdybos pirm. V. Kamantas ir II PL Dienų vyr. komiteto pirm. dr. A. Razma.

Pagrindinę paskaitą skaitė dr. Vytautas Vardys — Lietuva istorijos tekmėje: sovietinis laikotarpis. Arti valandos trūkusioje paskaitoje palietė sovietinės okupacijos pastangas sukomunizinti ir surusinti Lietuvos gyventojus. Paskaita paremta ankstyvesniais statistiniais duomenimis, nes daugiausiai pateikta pavyzdžių iki 1970 metų. Paminėjo pavardėmis nukentėjusius kovotojus už tautinę bei religinę laisvę ir žmogaus teises. Tauta yra gyva ir tebesipriešina priešpauzė, ką liudija gausi pogrindžio spauda: L.K.B. Kronika, Aušra, Pergalė, Pastogė, Alma Mater ir daug kitų leidinių.

Po paskaitos visi seimo nariai susirinko į kavinę susipažinimo pobūviui, kurį suruošė seimui ruošti komitetas, o salėje rinkosi jaunimas pasižokti. Ir kavinė ir salė su visais koridoriais bei Jaunimo centro sodelis buvo pilnas žmonių, daugiausiai jaunuomenės ir užė, kaip bičių avilys.

**Pirmadienis, 1983 m.
birželio 27 d.**

Pradėtoji seimo narių registracija buvo tęsiama, bet seimo posėdis buvo pradėtas laiku. Seimo posėdį atidarė PLB valdybos pirmininkas V. Kamantas, maldą sukalbėjo ir sveikinimo žodį pasakė vyskupas Vincentas Brizgys. Lietuvos diplomatijos ir konsulinio personalo vardu sveikinimo žodį tarė garbės gen. konsulė Juzė Daužvardienė. Raštu sveikinusių organizacijų sąrašą perskaitė sekretorė Daina Kojelytė.

Šeštajam PLB seimui pirmininkauti pasiūlė dr. Algį Raulinaitį iš Los Angeles, o pavaduotojais, visų dalyvaujančių LB Kraštų valdybų ar tarybų pirmininkus, būtent: Argentinos — L. Stankevičių, Australijos — V. Bukevičių, Belgijos — dr. St. Baltų, Brazilijos — J. Tatarūną, Didžiosios Britanijos — J. Alkį, JAV — dr. A. Butkų, Kanados — adv. J. Kuraitę-Lasienę, Prancūzijos — R. Bačkį, Šveicarijos — dr. A. Kušlį, Urugvajaus — V. Dorelį, Vak. Vokietijos — kun. A. Bernatonį, Kolumbijos — kun. Salduką. Sekretoriauti: Petrą Balčiū-

ną, Birutę Vilutienę ir Joną Urboną, visi iš JAV.

Pirm. V. Kamantas savo pranešimą įteikė raštu visiems seimo nariams (tai tas pats pranešimas, atspausintas II PL Dienų leidinyje). Žodžiu paryškino svarbesnius penkerių metų veikloje iškilusius reikalus: IV ir V PL Jaunimo kongreso organizavimą, Lituanistikos katedros įsteigimą, Pasaulio lietuvių leidimą, pogrindžio spaudos dauginimą ir platinimą, informacijos centro rėmimą, kultūrinius mainus, tolimųjų kraštų bendruomenių lankymą, kultūrininkų ir menininkų pasikeitimą. Prisiminė mirusius bendruomeninkus: PLB buv. pirm. Joną Matulionį, PLB garbės pirm. Stasį Barzduką, I-jų PL Dienų ir Kanados LB Krašto valdybos buv. pirm. Joną Simonavičių.

Dėkojo valdybai, komitetams ir talkininkams.

Pirm. pavad. ir kultūrinių reikalų komisijos pirm. Vaclovas Kleiza pranešė apie ryšių palaikymą tarp atskirų kraštų bendruomenių. Šios valdybos kadencijoje Šiaurės Amerikoje lankėsi: Urugvajaus tautinių šokių vienetas Ažuolynas, Argentinos mergaičių oktetas Žibutės, Vak. Vokietijos — fleitistas Petras Odinas, muzikė Raminta Lampsatytė, Argentinos solistai — Zuzana Valadkaitė de Lopez ir Antanas Slančiauskas.

Iš Šiaurės Amerikos kituose kraštuose lankėsi: Clevelando studentų vokalinis ansamblis Nerija (Pietų Amerikoje), solistai — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis bei tautodailininkės — Aniceta Tamošaitienė ir Aldona Vesselienė (Kolumbijoje ir Venezueloje), rašytojas Algirdas Landsbergis (D. Britanijoje ir Vak. Vokietijoje). PLB dalinai parėmė: solistės Ginos Čapkauskienės gestroles Australijoje, D. Britanijoje ir Europoje, Chicagos Grandies ir Los Angeles Spindulio išvykas į Australiją.

Skelbė lietuviškos spaudos vaju Australijoje ir Pietų Amerikoje, kurių mėcenatu buvo kun. Juozas Prunskis. Padovanojo spec. rašomą mašinėlę Urugvajaus lietuviams, parėmė Brazilijoje leidžiamą Mūsų Lietuvą. Išleido istoriko Vincento Liulevičiaus parašytą knygą — Išeivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe. Parėmė rašytoją A. Landsbergio ir T. Venclovos dalyvavimą PEN konferencijose Londone ir Kopenhagoje. Dėkojo visiems talkininkams ir rėmėjams.

Švietimo komisijos pirmininkui kun. Antanui Sau-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atstovai ir svečiai.

J. Tamulaičio nuotr.

laičiui esant tėvų jėzuitų konferencijoje, pranešimą švietimo ir Lituanistikos katedros reikalais padarė pirm. V. Kamantas. Jis pastebėjo, kad kun. A. Saulaitis aplankė visus kontinentus, dalyvavo jaunimo stovyklose, didelį dėmesį skyrė Vasario 16 gimnazijai.

Per lituanistines mokyklas ir jaunimo kongresus perėjo daug jaunimo, kurie baigę mokslus užima aukštas vietas ir jungiasi į lietuvišką veiklą. Lituanistinį švietimą reikia sustiprinti ir šis seimas turėtų tuo reikalu pasisakyti.

V PLB seimo nutarimą vykdydama PLB valdyba pasirašė sutartį su Illinois universitetu Chicagoje, ir įsteigė Lituanistikos katedrą. Lit. katedra lietuviams kainuos 600,000 dol. ir universitetas pridės 150,000 dol. Pirmoji rata 200,000 dol. turi būti įnešta iki 1983 m. rugsėjo 1 d. Tuo tarpu turime 65,000 grynais pinigais ir 85,000 pasižadėjimais iš jų 50,000 dol. Lietuvių Fondo. Taigi, per trumpus du mėnesius reikia surinkti trūkstamus iki 200,000 dol., jei norima sutartį išpildyti.

Vėliau atvykęs pedagogas Jonas Kavaliūnas įrodinėjo Lit. katedros svarbą ir prašė seimą jos steigimą padėti įgyvendinti, suaktyvinant pinigų rinkimą. Jei PLB valdyba neįstengtų pasižadėjimo išpildyti, gal būtų tikslu pavesti JAV LB Krašto valdybai, nes ji yra pajėgiausia didelių užmojų įgyvendinti.

Visuomeninių reikalų komisijai vadovavo pats PLB

pirm. V. Kamantas. Komisijai palaikė ryšius su Kraštų valdybų pirmininkais, ypatingai JAV ir Kanados. 1979 m. buvo įteikta PL Jaunimo petacija Jungtinėms Tautoms, užsiliūsi nuo II-jo PLJ kongreso, įrišta į 44 tomus su 150,000 parašų. Šauktos bendros politinės konferencijos 1980 m. Washingtone, 1981 m. New Yorke. Bendradarbiavo su latviais ir estais per Batuną. Pasirašė ir įteikė 5 tautų 148 pusl. m e m orandumą Jungtinių Tautų Asamblėjai, dėl Sovietų Sąjungos nukolonizavimo. Parašyti laiški atitiukamoms įstaigoms dėl lietuviškų pamaldų Seinų Katedroje ir dėl Vilniaus vyskupijos įjungimo į Lietuvos bažnytinę provinciją, bet be pasekmių. Palietė ir santykius su Vliko valdyba.

PL Jaunimo sąjungos reikalais kalbėjo pirm. Gintaras Aukštuolis. PLJS valdyba palaikė ryšius su kitų jaunimo sąjungos vadovybėmis, lankėsi tolimiausiuose kraštuose ir bandė įdiegti lietuviškumo kibirkstėlę. Daug energijos ir darbo įdėjo į V-jo PLJ kongreso ruošą ir programų sudarymą. Perspausdino pogrindžio Alma Mater.

Nedalyvaujant sporto reikalų valdybos nariui Z. Žiupsniui ir išdininkui Povilui Kiliui, trumpus pranešimus padarė Vaclovas Kleiza. JAV sportininkai 1980 m. Kalėdų švenčių metu buvo nuvykę į Australiją ir ten rungtyniavo su vietos sportininkais. Išvyką organizavo ŠALFASS, remiamas PLB valdybos, o

vadovavo Z. Žiupsnys. Skatina įvesti fizinę mankštą šeštadieninėse lit. mokyklose. Įvestas sporto skyrius Pasaulio lietuvių.

PLB valdybos lėšas sudaro solidarumo įnašai, Kraštų valdybų, Lietuvių Fondo ir pavienių asmenų parama. Pasaulio lietuvių leidimas yra nuostolingas. PLB kasos apyvartą padidina įvairūs fondai bei pereinamos sumos.

Sekretoriato pranešimus padarė Daina Kojelytė ir Antanas Juodvalkis.

Pasaulio lietuvių reikalais pranešimą padarė redaktorius Bronius Nainys ir administratorė Beniutė Kronienė. Prenumerata ir gaunamos aukos išlaidų neįstengia padengti ir duoda apie 5,000 dol. nuostolio kiekvienais metais. Reikia didinti prenumeratorių skaičių ir mokestį. Daugiausiai prenumeratorių ir aukų ateina iš JAV. Redaktorius prašo daugiau žinių teikti iš Kraštų bendruomenių veiklos. Pirm. V. Kamantas administratoriams Kronams, už jų idealistinį darbą įteikė dovanas: Baniutei — Gintaro dirbinį, o Romui — Vilniaus universiteto 400 metų medalį.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Vytautas Kutkus. Kadencijos metu pasikeitė net 3 išdininkai, todėl ir knygų vedimas buvo nevienodas. Netikslumų bei trūkumų nepastebėta.

Garbės teismo pirm. dr. J. Sungaila pasidžiaugė, kad šioje kadencijoje bylų nebuvo.

Sudarytos šios komisijos: Nominacijų — pirm. dr. K. Ambrozaitis (8 nariai), Registracijos-mandatų — pirmininkė Br. Nainienė (8 nariai), Kultūros — pirm. dr. Kest. Keblys (11 narių), Jaunimo — pirm. K. Sušinskas — (14 narių), Politinių reikalų — pirm. A. Gureckas (13 narių), Švietimo — Mykolas Drunga (10 narių), Organizacinė-lėšų — Juozas Gaila (11 narių), Nutarimų — pirm. Jonas Danys (8 nariai).

Prie aukščiau sudarytų komisijų branduolių, buvo įjungta kitų kraštų atstovai.

(Bus daugiau)

Dalis publikos klausosi Aušros šimtmečio atidaromojo žodžio birželio 26 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

J. Tamulaičio nuotr.

Kitokios Lietuvos ilgesys

Bronys Raila

Kas teisingiau: tarybinis, ar sovietinis?

Šiomis dienomis išeina naujas Bronio Railos prakalbų į Lietuvą rinkinys, vardu "KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS". Po anksčiau išėjusios "Vaivos rykštės", tai yra rinkinys antrojo šimto prakalbų į Lietuvą per Radio Liberty.

Šioje knygoje yra 105 pasakojimai įvairiausiomis temomis. Skaitytojus supažindinsime su keturiomis prakalbomis. Vienoje iš jų keliamas įdomus klausimas, kokias sąvokas, ir žodžius būtų tiksliau vartoti, kalbant apie šiandieninę Lietuvą: "tarybinis", ar "sovietinis"??

Knygos autorius juos vartoja dar mišriai, bet ateiviai siūlo nusistatyti tiksliau ir teisingiau.

Lietuvos gyvenime ir spaudoje dabar bene dažniausiai girdimi žodžiai yra visokių formų "tarybos" ir "tarybinis". Išėjimoje jie žymiai mažiau populiarūs, rečiau pasitaiko, paprastai pakeičiami sovietais ir sovietiniais. Aš taip pat darau. Bet gal ir negerai darau, nes ne sykį, užsimiršęs, deja, vis įveliu ir tarybinio žodyno, ypač kai ką nors tyčia ironizuojau arba kai tuos naujadarus cituoju (kas tuomet privalu).

Bet iš "tarybinės" Lietuvos atvykę mūsų tautiečiai turistai man ne sykį jau yra priekaišioję, kad tuos žodžius būtinai keisdamas į rusiškus, aš negerai elgiuosi. Lietuvoje, girdi, stengiamasi apsaugoti lietuvių kalbą nuo brukamų rusybių, todėl ten rūpinamasi kiek galint labiau vartoti ne atneštinius svetimus, o lietuviškus žodžius.

Tiesa, lietuvių kalbą dabar pikta gožia išėlinantys slavizmai, specialūs rusiškai komunistiškai išbrovėliai, "pramproduktai", nuo kurių dera ir reikia gintis. Bet aš vis dėlto daryčiau išimtį mano nurodytom "tarybinėm" atnašom. Siūlyčiau nesibaidyti kai kurių svetimumo, o kaip tik visur nesivaržant vartoti šiuos "imigrantus", nes tie sovietiniai žodžiai savo daryba tuomet bus taisyklingsni ir, svarbiausia, teisingesni.

Argi nejaučiam, argi dar nematom? Juk nei Lietuvos gyvenime, nei antidemokratinėje komunistinėje sistemoje nėra ir negali būti to žodžio tikrąją reikšmę atitinkančių "tarybų". Ir, antra, iš jo negalima išvesti "tarybinių" būdvardžių arrieveiksmių kaip tik visai kitokiom prasmėm, negu reikalaujami šakninis žodis. Aišku, savo tikram reikalui gali būti ir taryba ir su tuo logiškai susiję būdvardžiai, — bet iš kur dabar atsirado tokie absurdiški griozdai, kaip "tarybinis žmogus", "tarybinė ekonomika", "tarybinė literatūra", "tarybų Lietuva", net "tarybinė etika ir estetika" bei panašūs pramanai? Kodėl tokius jonvaikius įsileidžiam į savo kalbą?

Aš ožiškai nesispyriuoju, bet siūlau patyrinėti įvairias nuomones, rimčiau išsiaiškinti ir pagalvoti, kaip mum derėtų teisingiau sąkytis: ar vis su tuo svetimžodžiu "sovietiška", ar neva lietuviškai "tarybiškai"?

Štai prieš mane guli 1977 metais Vilniaus "Vagos" išleistas M. K. Čiurlionio tapybos albumas, gražiai atspausťas užsienyje, Paryžiaus spaustuvelyje. Įvadą jam parašė vadovaujantis sovietinės ideologijos politrukas, gal per dažnai mano pasitinkamas, Lionginas Šepetys. Jis ten išsireiškia, kaip dabar Lietuvoje (ci-

tuoj): "...mes, tarybiniai žmonės, kuriame čiurlioniškos harmonijos pasaulį" (!)...

Įdomu ir keista, tartum lietuvių jam nebebūtų, o tik atsiradę naujos giminės "tarybiniai žmonės". O kad jie, Maskvos politbiuro sekretorių vadovaujami, kurtų ar jau būtų sukūrę kažkokį čiurlioniškų spalvų "harmonijos pasaulį", tai jau visiškai paikas plepalas.

Žvilktelkim, kaip Šepečio "tarybiniai žmonės" tame pat leidiny išverčiami į kitas keturias kalbas. Rusiškas šios frazės vertimas žodiškai yra teisingas ir normalus: "sovetskije liudi". Jei Rusijoje dar yra kokios tarybos, tai gal yra ir tokie žmonės, čia nieko negalėčiau pridėti. Bet nebe taip Vakarų kalbose. Anglų kalboje taryba yra the council, bet čia pradingsta ir išverčiama "Soviet people", t. y. sovietiniai žmonės, kaip ir turi būti. Vokiškai "taryba" būtų der Rat, tačiau išversti ne kokie "Ratmenschen", o kaip ir dera — "Sovietmenschen". Geriausia tai prancūzų kalboje. Taryba prancūziškai bus le conseil, bet Šepečio "tarybiniai žmonės" visiškai neženka "tarybiškumo" ir tik pavadinti trumpai drūtai "les Sovietiques", kas prancūzui reiškia tokius sovietiškus žmones, arba sovietiškius. Ir tik tiek, nieko nebėr bendro su "tarybomis".

Matom, kad visos didžiosios vakariečių kalbos (panašiai italų ir ispanų) vartoja tik "soviet" žodį ir sąvoką, kuri jom, išskyrus nebent rusus, nereiškia jokių "tarybų", bet yra pakankamai aiški savo specialia prasme ir nereikalinga dar kokio nors griozdiško vertimo. Čia visur yra visiškai tikslus komunistinės sistemos Sovietų Sąjungoje apibūdinimas.

Todėl nesigriebkim ir mes kažkokių mūsų kalbai absurdiškos prasmės naujadarų. Man rodos, kad žodis "soviet" ir visi išvestiniai būdvardžiai arrieveiksmiai kaip tik teisingai pabrėžia ir kartu visada primena, kad bolševikinė santvarka (kurios juk nevadinam "daugumietine" ar panašiai), kad jos ideologija, jos okupacija, jos žmonės, jos menas, ūkinė ir policinė sistema, tokia literatūra, dargi ta naujoji komunistinė moralė yra ne mūsų dalykas, ne lietuviškos kilmės, o tai, kas mum svetima, skirtinga, primesta, prievarta užkrauta.

Štai dėl ko manyčiau, kad būtų geriau visokių "sovietiško" prasmų nenušvelninti, neužglostyti, nesutautinti, taigi jų specialiai ir nelietuvinti. Bemaž ir negražu tas nešvankias sąvokas įjungti į lietuvių kalbą ir dvasią, ar jas derinti su lietuvių tautos garbe ir mūsų interesais.

Tas atskiras atvejis galėtų tapti ir bendresniu dėsniu. Lygiai tegu lieka nesulietuvinti ir politrukai, partorgai, o ypač kolchozas su sovchozu, nes tai ne mūsų titulai, institucijos, pareigos ir sąvokos, o atneštinės iš svetur, primestos tik žmonėm mulkinti ar prievarta įvestus kumetynus neva mūsų žodžiais lietuviškai "įpilietinti".

Šepečio "tarybiniai žmonės" ir "Tarybų Lietuva" tegu ir toliau lieka "sovietiniai" ir "Sovietų Lietuva". Kad niekad nepamirštume, jog čia ne mūsų lietuviški žmonės ir ne mūsų nepriklausoma Lietuva!

Visai ne ta, visai kita, negu toji, kurios meilės ir jos laisvės ilgesys mus nuolatos lydės.

būtų bėdoje reikia susirinkti, aptarti reikalą bei padėti, arba suvesti su asmenimis, kurie jiems galėtų pagelbėti. Pirmininko nuomone, t. y. mūsų labai svarbus uždavinys korporantų tarpe. Būtų labai naudinga ruošti paskaitas apie Lietuvos istoriją, ideologiją, nes jaunimas apie tai mažai težino. Galima taip pat padaryti per susirinkimus, trumpus pranešimus apie literatūrą, spaudą, meną, sportą ir t.t.

Posėdžio dalyviai tiems pirmininko V. Buroko su many mams labai nuoširdžiai pritarė ir pasižadėjo dirbti ta linkme. (eg)

POMPANO BEACH

FLORIDOS ŠAULIŲ VEIKLA

Šiais metais kapų puošimo dieną Pompano ir Fort Lauderdale šauliai aplankė karių ir šaulių kapus, padėjo ant kiekvieno kapo gėles, išmeigė lietuvišką vėliavėlę ir buvo sukalbėtos maldos. Čia jau yra palaidota šie kariai ir šauliai: plk. A. Liutermoza, buvęs Lietuvos kariuomenės pulko vadu, Kretingos apskrities komendantu ir šaulių rinktinės vadu, lt. E. Petrauskas, karys Rudaitis, C. Mošinskienė, šaulys E. Ungar, ir šaulė E. Geištarinė. Vėliau Ona Liutermozienė kapų lankytojus pakvietė vaišėms.

Gegužės pradžioje, Aušros šaulių kuopos šauliai suruošė gegužinę šaulių Mazoliauskų sodyboje. Kuopos pirm. M. Vitkus pasiteiravo šaulių nuomonės apie rengiamą rudenį šaulių kuopos penkmečio minėjimą ir apie Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. Šaulė G. Kadaitienė paskaitė iš V. Pūtvio raštų kai kurias įdomesnes ištraukas. Šaulės atsivežė skanių užkandžių ir su sodybos šeimininkų dosnumu svečius gražiai pavaišino. Šaulių Mazoliauskų sodyba Lake Worth yra 60 mylių nuo Miami. (pk)

HOT SPRINGS

MINES DARIŲ IR GIRĖNĄ

LB Hot Springs apylinkės valdyba š. m. liepos 17 d. rengia Dariaus ir Girėno 50 metų didvyriško skrydžio per Atlantą sukakties minėjimą.

Minėjimas prasidės pamaldomis vienuolyno koplyčioje įprastu laiku. Tuoju po pamaldų vienuolyno salėje akademine dalis. Akademine dalį ir programą atliks vietinės jėgos.

Po minėjimo kavutė su užkandžiais. Įėjimas laisvas, išskyrus auką už salę.

LOS ANGELES

NEOLITUANŲ NAUJA VALDYBA

Neolitanų metinėje suėjo birželio 10 d. buvo išrinkta nauja valdyba iš 7 asmenu.

Šioje sueigoje taip pat buvo nutarta: suruošti Korp! garbės filisterio kan. J. Tumo-Vaižganto, 50 metų nuo jo mirties minėjimą advento metu.

Korp! gegužinė-pabendravimas su korporantais ir jų

draugais bus š. m. rugsėjo 11 d., pp. E. ir J. Sinkių egzotiškame sode prie Ramiojo vandenyno. Lapkričio 12 d. numatoma suruošti Korp! metinę šventę-balių, Los Angeles Tautinių Namų salėje.

Birželio 22 d. įvyko naujos valdybos posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigomis sekančiai: pirmininkas V. Burokas, vicepirm. A. Pečiulis, sekretorė E. Gedgaudienė, išdininkė K. Švarcaitė, nariai: A. Bra-

zinskas, V. Mikalauskas ir R. Empaker.

Valdyba patvirtino: Magistra — R. Vitkienę, Tėvūnu — S. Petravičių ir Arbiter Elegantiarum — E. Balcerį.

Jauniesiems Korp! valdybos nariams, kad gautų daugiau patyrimo Korp! uždavinuose yra paskirtos pareigos, kurias jie atliks su vyresnio amžiaus kolegomis: V. Mikalauskas — Tėvūno padėjėjas, R. Žmuidzinaitė-Empaker — Magistros pad. ir A. Brazins-

kas — Arbiter Elegantiarum pad.

Naujasis Korp! pirm. V. Burokas iškėlė labai naudingų minčių diskusijose. Jo nuomone, Korp! Neolithuania yra labai gera akademine organizacija, bet ją galima padaryti dar geresne. Jaunesnieji korporantai turėtų patraukti savo draugus į Korp! Vyresnieji kolegos, kurių nemažas skaičius, užima atsakingas vietas, galėtų padėti jaunesniems savo patarimais ir net darbo suradimu. Jei kas

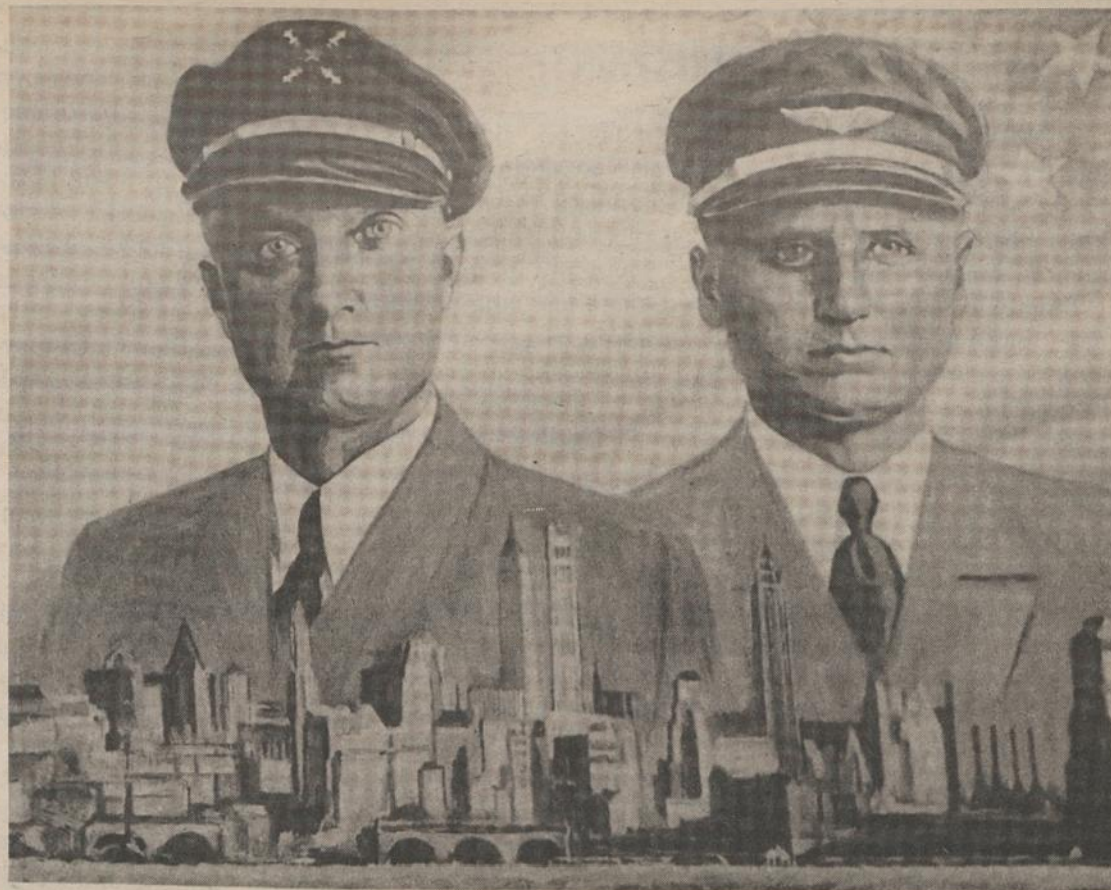
Dariui ir Girėnui prisiminti

JUOZAS ŽYGAS

Šiomet lietuvių visuomenė laisvajame pasaulyje mini 100 m. "AUŠROS" sukaktį. Taip pat "LIETUVIŲ DIENOS": su operos pastatymais Dainų švente, sporto varžybomis, parodomis, konferencijomis ir kitais renginiais dominavo mūsų spauda, ir mūsų mintis. Tad beveik buvo pavojus, kad per tą visą įnirtį ir skubą galime praeiti nepastebėję kitos svarbios sukakties. O sukaktis yra svarbi ir reikšminga, šiemet sueina 50 metų nuo DARIAUS GIRĖNO didvyriško ir tragiško žygio. Nakties tamsoje ir neišaiškinomomis aplinkybėmis Soldino miške užgeso jų gyvybės. Jeigu jie būtų savo žygį sėkmingai užbaigę, o taip mažai iki to trūko, gal jų vardai ir būtų pradėję skęsti laiko ūkanose, kaip daugelio kitų mums nusipelnusių žmonių. Kiekvienoje tautoje laiko bėgyje iškyla asmenybės, kurios gal prašoka kitus savo aplinkoje. Tačiau, dažnai kaip jos iškyla — taip ir dingsta laiko erdvėje. Išlikti ir būti neužmirštiesiems reikia ko tai daugiau — reikia aukos kuri įsirežtų žmonių mintyse ir širdyse — reikia Soldino tragedijos!

Tauta kuri nori gyventi ir likti gyva — turi turėti kas už ją aukojasi. Darius ir Girėnas buvo vieni iš tokių, jie ne tik buvo numatę savo aukos galimybę, bet taip pat savo testamente nurodė, kad ir ateityje tautos vaikai turės už ją aukotis. "Bet jei Neptūnas ar galingasis Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pašauktų — LITUANIKA pas save, — tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir..." Jaunoji Lietuva jų testamento neužmiršo ir iš naujo aukojosi. O tokių buvo šimtai ir tūkstančiai, ne visų jų vardai mums buvo ar liks žinomi, — iš tos minios mūsų mintyse iškyla: Žižmarai, Daumantai, Kudirkos, Kalantos ir visa eilė kitų.

Šalia Soldino mūsų mintyse įsirežia: Rainiai, Pravieniškės, Pirčiupis, Vorkuta ir visa eilė mums nežinomų Sibiro tundros vietovių. Tai nėra vien tautos Golgotos kelias, — tai yra kartu ir tautos herojika. Tai vis vardai vietovių kur Jaunoji Lietuva aukojosi ir nepalūžo. Tą mūsų tautos herojiką gal ateities dainiai — gal ateities Maironiai ap-

Darius ir Girėnas.

Dail. J. Šileika

dainuos lietuviškame epe — lietuviškoje Kalevaloje. Dariaus - Girėno testamentas nebuvo užmirštas, ir neliuko nesuprastas!

Norint Darių ir Girėnų geriau pažinti ir suprasti, reikia peržvelgti jų pereitą gyvenimo kelią. Jie abu gimė Lietuvos kaime gana nepasiturinčiose šeimose, vienas ir antras neteko tėvo dar vaikystėje. Dar vaikais būdami atvyko į Ameriką, niekas jų čia išskėstomis rankomis nelaukė — nebent vargas! Tačiau jie

nepalūžo, neišnyko ir neištirpo juos supančioje aplinkoje. Pradžia buvo sunki, ypač nemokant kalbos, — tačiau abu tas kliūtis nugalėjo.

Amerikai įsijungus į kariuomenę šalių eiles, vienas ir antras stoja į kariuomenę savanoriais. Darius buvo pasiūstas į Europą ir dalyvavo kautynėse Prancūzijoje, čia jis buvo ir sužeistas. Už pasižymėjimą buvo apdovanotas dviem karo medaliais. Grįžęs į JAV Darius įsijungia į Susivienijimą Amerikos Lietuvių Kareivių. Su amerikiečių lietuvių būriu 1920. VII. 27 atvyko į Kauną ir stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Čia įstoja į karo mokyklą ir ją baigė 1921. XII. 18, savo prašymu buvo perkeltas į karo aviaciją. Savanoriu dalyvauja Klaipėdos išlaisviniame, buvo III-čios sukilėlių grupės vado padėjėjas. Jis neišsitenka vien kario rėmuose, aktyviai dalyvauja Lietuvos sporto gyvenime ir jo organizavime. Vadovavo Lietuvos Fizinio Lavimo Sąjungai (LFLS), rašė sporto spaudoje ir parašė beisbolo bei krepšinio taisykles. Savo prašymu 1927 m. paleistas į atsargą, aviacijos kapitono laipsniu.

Grįžta į Ameriką greičiausiai savo svajonių įgyvendinimo vedamas, draugų paklaustas kada grįš, ji satsakė: "Aš į Lietuvą iš Amerikos perskrisiu".

Stasys Girėnas įstojęs savanoriu į kariuomenę buvo paskirtas į 136 mokomąją oro eskadrilę, kur baigė karo technikų kursus. Demobilizuotas iš kariuomenės jis grįžo į Chicago. Čia baigė lakūnų mokyklą ir gavo profesinio lakūno pažymėjimą. Tuomet jis įsigyjo nuosavą lėktuvą, atrodė, kad St. Girėnas buvo pirmas lietuvis įsigijęs privatų lėktuvą.

Galop, likimas juodu su-

vedė ir bendrai jie pradėjo planuoti apie žygį per Atlantą. Bendromis jėgomis nusipirko jau naudotą šešėvietį lėktuvą. Trans-Atlantiniam skridimui lėktuvą reikėjo gerokai pertvarkyti ir perstatyti. Tam reikiai reikėjo gana daug lėšų, taip pat nereikia užmiršti, kad tuo metu Amerika buvo pačiame depresijos įkarštyje. Skridimui finansuoti Chicagoje buvo sudarytas, iš įvairių srovių veikėjų, centrinis komitetas. Centrinio komiteto priešakyje buvo tuometinis konsulas A. Kalvaitis. Rėmėjų komitetui buvo suorganizuoti ir kitose vietovėse. Skridimui remti centrinis komitetas savo posėdyje 1933 m. balandžio mėn. 5 d. parinko lėktuvui vardą "LITUANICA". Įvairiose vietovėse buvo rengiamos aviacijos šventės ir pasirodymai, visos gautos pajamos buvo skirtos lėktuvo perstatymui ir parengimui. Iš surinktų pinigų buvo įdėtas naujas motoras ir propelelis, įrengti nauji benzino ir alyvos tankai ir sustiprinti sparnai kad pakeltų papildomą svorį. Perstatytas lėktuvas, esant palankioms oro sąlygoms, galėjo skristi iki 6000 mylių.

Chicagos komitetas skridimui organizuoti, parengė ir atspausdino 1000 oficialių vokų.

Paaukavę nemažiau dviejų dolerių, galėjo pasiųsti laišką "LITUANICOS" paštu. Penki doleriai buvo daugiausiai populiari auka tačiau dėl depresijos ne daugiau 200 tokių aukotojų atsirado. Likusieji vokai buvo adresuoti "LIETUVOS AERO KLUBAS / KAUNAS, LIETUVA (PERDUOTI D. G.).

Pašto maišas su visais vokais buvo išmestas iš lėktuvo, keletą akimirkų prieš lėktuvui sudūžtant. Tokie vokai dar ir šiandien

(Nukelta į 10 psl.)

OBEDIENCE

our greatest freedom

POVERTY

our priceless wealth

CHASTITY

our fullest love

for more information about the life of the

Carmelite Sisters

for the Aged and Infirm

call:

MARIAN MANOR,
SOUTH BOSTON
268-3333

ST. PATRICK'S MANOR,
FRAMINGHAM
879-8000

or write: VOCATION DIRECTOR
ST. THERESA'S MOTHERHOUSE
BOX 218, R.D. 1
GERMANTOWN, NY 12526

NAME _____

ADDRESS _____

ZIP _____

TEL. NO. _____

AGE _____

DARIUI IR GIRĖNUI PRISIMINTI...

(Atkelta iš 9 psl.)

garsina jų žygį ir Lietuvos vardą, kadangi jie yra rinkimo objektas ir išstatomi tarptautinėse parodose.

Pagaliau lėktuvą galutinai parengus, tereikėjo laukti palankaus oro. Iš meteorologijos stočių gavus pranešimus, kad oras virš Atlanto gerėja, Darius davė parėdymą lėktuvą paruošti išskridimui. Lakūnai oficialaus leidimo skridimui neturėjo, lėktuvą iš angaro išstūmė nuduodami, kad norima lėktuvą bandyti su pilnu krūviu. Skridimo organizacinio komiteto žmonės ir Lietuvos konsulas žinojo, kad atėjo lemiamas momentas. Liepos mėn. 15 d. 6:24 val. ryto lėktuvas pakilo iš Floyd Bennet aerodromo New Yorke, žygiui per Atlantą į Lietuvą. Bematant ta žinia per radijo pasklido ir pasiekė Lietuvą. Buvo ilgos įtempimo ir laukimo valandos, kadangi lakūnai tauptydami lėšas ir vengdami papildomo svorio, radijo siųstuvo neturėjo, tad ilgą laiką apie juos nebuvo jokių žinių. Pagaliau buvo gauta džiuginanti žinia, kad "LITUANICA" buvo pastebėta perskrendant Airiją. Pagal Lietuvos Aero Klubo apskaičiavimą, Atlanto nugaletojai turėjo pasiekti Kauną liepos mėn. 17 d. apie 2-3 val. ryto.

Jau iš vakaro pradėjo žmonių minios slinkti aerodromo linkme, ir apie vidurnaktį jų skaičius siekė 25,000. Šio straipsnio autorius, tą naktį taip pat praleido aerodrome. Aerodro-

me šen bei ten sklido dainos, prie aviacijos angarų buvo bandomi prožektoriai, o toli pietvakariuose žaibavo. Atėjo ir praėjo numatytas atskridimo laikas, dainos pradėjo tilti, — ir žmonių lūpose sklido įvairūs gandai ir spėliojimai. Pagaliau iš Aero Klubo buvo pranešta, kad lėktuvas dėl kuro stokos ar gedimų turėjo kur nors nusileisti, nepasiekęs savo tikslo. Žmonių nuotaikos krito ir nenoromis pradėjo skirstytis.

Liepos 17 d. apie 5 val. ryto moteris beuogaudama Soldino miške, pastebėjo sudūžusį lėktuvą. Į įvykio vietą atvyko policija ir valdžios pareigūnai, buvo nustatyta lėktuvo tapatybė. Žinia buvo perduota per radijo ir pasiekė Kauną. Sekančią dieną iš Kauno atvyko atstovai, tyrinėjo sudūžimo priežastis ir organizavo lakūnų kūnų pergabenimą į Lietuvą. Lietuvos ir Vokietijos vėliavomis padengti karstai buvo nuvežti į Stetiną iš kur Derulfto lėktuvu pasiekė Kauną. Jie grįžo į Lietuvą oro keliu, lydimi naikintuvų eskadrilės, tik lėktuvas jau nebuvo jų rankomis valdomas. Kaunas ir visa Lietuva nebuvo mačiusi ir pergyvenusi tokių nuotaikų. Visų bažnyčių varpams skambant ir fabrių sirenomis gaudžiant, iškilminga eisena nulydėjo jų karstus į baziliką. Kur per visą naktį tūkstančiai praėjo su jais atsisveikinti.

Liepos mėn. 20 d. įvyko didingos laidotuvės. Dėkin-ga jų tėvynė, palaidojo juos

kaip didvyrius, dalyvaujant: bažnytinei vyresnybei, vyriausybei, kariuomenės vadovybei, diplomatiniam korpusui, visų lietuviškų organizacijų atstovams ir gal pusei Kauno gyventojų. Karstai skendo vainikuose ir gėlese, buvo nešami vainikai vyriausybės ir mums draugiškų valstybių, o skautai-tės ir moksleiviai nešė gėlių puokštes.

Jų vardais buvo pavadintos: gatvės aikštės, mokyklos ir buvo jiems statomi paminklai. Tačiau, gal geriausią paminklą jiems Lietuva pastatė, tai išleisdama jų garbei — gražią pašto ženklų laidą. Gatvių ir aikščių pavadinimus galima pakeisti, paminklus ir kryžius okupantas gali išvartyti, vokiečių okupacijos laikais — net jų karstus teko slėpti! Jų garbei išleisti Lietuvos pašto ženklai pasklido po platų pasaulį ir kartų kartoms primins jų žygį į Jaunąją Lietuvą.

GROUP THERAPIST/TREATMENT DIRECTOR

Needed by a residential treatment center for male delinquents. Must have a masters degree in Social Work or psychology with major in group work & 2 years of residential experience. Salary negotiable. Send Resume with graduate school transcript to SISTER RITA, BOYSVILLE OF MICHIGAN, 8714 Clinton Macon Rd., Clinton, Mich. 49236. An Equal Opportunity Employer (21-28)

TWO-WAY TECHNICIANS

We need CAREER TECHNICIANS with experience on major brand communications systems. We have over 30 years of good experience & growth. We are expanding & opening new service & sales facility. Manager positions will be available to qualified personnel. Top salary plus benefits & profit sharing. Send resume or contact.

RASERCO INC.

923 EAST HILLSBORO

EL DORADO, AR. 71730

Travis Carroll — (24 hr. phone)

(501) 862-0433

South Arkansas—The Land of Opportunity—Excellent hunting & fishing country—Friendly, too! (25-27)

PRINTERS WANTED

Didde Roll-to-sheet Press Person. Also, Didde Collator Operators. Must be self starter. Need help for all shifts. Steady work for qualified men. We are a growing and Busy Company and will help the right people to move. Call 203-792-9587, ask for GARY or HARRY.

DANBURY BUSINESS FORMS

Old Brookfield Rd.

Danbury, Conn. 06810

(25-31)

STAFF PHYSICAL THERAPIST

Full time PHYSICAL THERAPIST positions available. 1 — In Acute Care. 2 — In Rehabilitation. Available for candidates who have BS or are certified in Physical Therapy, have licensure or eligibility in Maryland. Ability to use good judgement in providing treatment and evaluation. Able to supervise support personnel also knowledge of PMR helpful. PGGH & MC is a 665 bed JCAH accredited regional shock trauma center. Located adjacent to the BW Parkway. Offering excellent benefits including tuition reimbursement. For more information: contact Personnel at 301-341-2123.

PRINCE GEORGE'S GENERAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTER

CHEVERLY, MD. 20785

Equal Opportunity Employer

(25-28)

OPERATING ROOM SUPERVISOR

WESTERN COLORADO 78 BED HOSPITAL WITH TWO SURGICAL SUITES HAS AN OPENING FOR A OPERATING SUPERVISOR.

IF YOU ARE INTERESTED IN MOVING TO WESTERN COLORADO, PLEASE WRITE TO PERSONNEL DEPARTMENT.

COMMUNITY HOSPITAL

1065 Walnut Ave.

Grand Junction, Co. 81501

OR CALL

(303) 242-0920, Ext. 250

Equal Opportunity Employer (27-29)

Pranešame giminėms ir draugams, kad šių metų gegužės 22 d. Lietuvoje po sunkios ir ilgos ligos mirė mūsų brolis, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas ir Sibiro kankinys

JONAS GRAJAUSKAS.

Palaidotas Vilniuje, Juodšilių kapinėse.

Nuliūdę

broliai ir seserys

G r a j a u s k a i

Mūsų mielą kolegę VILIJĄ, mylimai motinai

JŪRATEI JAKAITIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Buvę Korp! Neo-Lithuania vienos laidos kolegos

Alvydas Arbas,

Dalia Vindašiūtė-Acalinas,

Violeta Burokaitė,

Audrius Regis,

Asta Vaičiulytė,

Rita Zubrickaitė-Zaczek

Brangiai motinai, mielai uošvei ir močiutei

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnui CEZARIUI ir žmonai GENOVAITEI, vaikaičiams ALGIUI ir EDVARDUI su šeima, ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Gražina, Jokūbas,

Aleksandra ir Jonas

G r a ž i a i

Mylimam broliui

DR. JUOZUI PETUKAUSKUI

mirus, jūrų vyr. skautininkui VLADUI PETUKAUSKUI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą

džią užuojautą

Jūrų Skautininkų

Grandis

A. A.

LEONUI JUODIKIUI

mirus, brolių inž. s. ALFĄ, visus šeimos narius

bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Akademiniš Skautų Sąjūdis

Clevelande ir Skautininkų

Draugovės

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Rugpjūčio 3 — \$1338.00	Rugsėjo 26 — \$1110.00
Rugpjūčio 17 — \$1528.00	Spalio 5 — \$1229.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Rugsėjo 7 — \$1338.00	Gruodžio 26 — \$1175.00
Rugsėjo 19 — \$1143.00	(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos, informacijos reikalų
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sūtvarcome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO BOSTONO SKYRIAUS VEIKLA

1977 m. dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių iniciatyva Kingston's, Ontario, Kanadoje buvo įsteigta kultūrinė, mokslinė, meninė institucija, pavadinta "Lietuvių Tautodailės Institutas" (L. T. I.) vardu. Tos kultūrinės organizacijos nariai susibūrę į skyrius, siekia rinkti, puoselėti lietuvių tautodaile, išsaugoti senąjį lietuvių liaudies meną. Ruošia kursus pasitobulinimą įvairiose lietuvių liaudies šakose. Kad ateinančios kartos pamiltų ir perduotų tą gražų jį liaudies meną sekančioms kartoms. Ruošia parodas savo narių dirbinių, ruošia paskaitas su filmomis, skaidrėmis bei paveikslais.

L. T. I. Bostono skyrius buvo įsteigtas Inos Nenor-

tienės pastangomis 1978 m., kuriam 4 m. vadovavo. Skyriaus veikla 4 m. laike buvo gyva ir įvairi. Surošta juostų audimo, šiaudinukų gaminių, lietuviškų margučių marginimo kursai, parodos. Visuomenė supažindinta su Anastazijos ir Antano Tamošaičių Lietuvių Tautinių Drabužių knyga.

Dabar Bostono skyriui vadovauja Laimutė Švarcaitė-Kormos su šia valdyba: Gene Treinienė, Dana Eikiniene, Gema Duobaite-Phillips. Surošė kursus: kaip gaminti švenčių kepiniai, valgiai, gėrimai ir k. Surošė lietuvių liaudies darbų parodą. Visuomenei pristatė dail. A. Tamošaičio "Lithuanian Easter Eggs" knygą, parodė spal. filmą

I. Nenortienė ir jos emalio išdirbiniai.

D. Dormos nuotr.

"Lietuvių audinių dailė".

Žvilgsnis į L.T.I. Bostono skyriaus narių darbų parodą vykusią š. m. balandžio 9-10 dienomis Bostone Lietuvių Piliečių Draugijos II-jo aukšto patalpose. Parodoje dalyvavo su savo darbais 10 skyriaus narių: Ona Andriulienė — mezginiai, Gema Duobaite-Phillips — tapyba, Marija Janonienė — juostos, Norbertas Lingertaitis — gintaro išdirbiniai, Ina Nenortienė — emalio išdirbiniai, Elzbieta Ribokienė — juostos ir audimas, Teresė Stankūnaitė — juostos, Saulė Šatienė — kilimų mezginiai, Liuda Šukienė — kėlimėliai išsiuvinėti, Genė Treinienė — medžio išdeginimas.

Parodoje suvesti skyriaus narių dirbiniai buvo žavūs. Lankytojai domėjosi jais, ypač juostomis.

Lietuvaitės į juostų audimą gilioje senovėje sudėjo daug išminties. Kūrė

raštus, kuriais mes ir kitataučiai ir dabar žavimės. Lietuviai tikėjo, kad dovanoja juosta gavėjui kiekviename žygyje, sumanyme atneša laimę, sėkmę. Ir dabar lietuviai tėvynėje su laukę svečių apdovanoja juosta tautiniais raštais, ir dažnai, tarpe raštų įaustu tekstu linkėdami sėkmės viešnagėje, kelionėje, gyvenime. Su juosta išreiškia

džiaugsmą, meilę ir pagarbą apdovanotajam.

Puoselėjime lietuvių tautinių juostų meną. Išmokykime lietuvaiteis ar berniukus besidominčius juostomis. Perduokime šį gražų lietuvių tautos meną sekančioms kartoms. Puoskimes jomis, puoskime butus, aiškinkime kitataučiams ir įvairiomis švenčių progomis apdovanokime nusipelnčius asmenis. To siekia Lietuvių Tautodailės steigėjai, jo skyrių nariai ruošdami juostų audimo kursus, parodas. Per lietuvių tautinį meną pažins tautos papročius, pamils lietuvių kalbą. Su gražiuoju lietuvių liaudies menu išsaugosime ir meilę savajai tautai.

Sėkmės L.T.I. steigėjams, esamiems ir būsimiems skyriams ir visiems nariams.

E. Ribokienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

E. Ribokienė prie jos išsaustų juostų.

D. Kormos nuotr.

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

VYT. ALANTAS

Draugo Visakio karjera

(R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė

1.

— Matai, Visaki, arba tu komunistas su paraku, arba tik paraudęs skystalas, iš kurio kyšo buržujaus snukis. Jei tu nori kilti tarnybos laiptais, nieko nepeši tik atrajodamas senus, nuvalkiotus šūkius: reikia darbų, naujų minčių, idealų! — viršininkas Piotr Ivanovič Dolgošėjėv trenkė kumščiu į stalą, kad net šoktelėjo aukštyr sunki peleninė. — Turi pasitempti, išvėtyti iš galvos buržuazines atliekas, sakau, turi nusigręžti nuo supuvusios praeities ir itin įsiimti į smegenis Lenino mokslą, suprasti? — Viršininkas, matyt, patenkintas savo gražbylyste, žvilgtelėjo į didelį ant sienos kabantį Lenino paveikslą, lyg ir laukdamas jo pritarimo, ir norėjo kalbėti toliau, bet jį pertraukė Visakis:

— Bet, Piotr Ivanovič, aš esu gimęs ir augęs komunistų santvarkoje, man 35 metai, esu nuo pat jaunystės partietis, mano tarnybinis lapas švarutėlis, esu studijavęs draugo Lenino raštus, — lietuvis mėgino ginti savo partinę nekaltybę, žiūrėdamas į viršininko po storais antakiais užgriuvusias akis ir, bijodamas, kad tų argumentų dar nepakanka, šoko įrodinėti, jog ir jo tėvas, Tomas Visakis, buvęs geras ir senas komunistas, rusams Lietuvą išvadavus, pasidaręs fabriko pirmūnas, ištikimai atlikdavęs visus partijos pavedimus, žodžiu, visaip rėmęs naują valdžią ir savo vaikus mokęs būti gerais komunistais.

— Bet ar visi jovaikai pasidarė geri ko-

munistai? — Dolgošėjėvas mįslingai šypsodamas žiūrėjo į savo pavaldinį.

— Kaipgi, žinoma, mano brolis kolūkio pirmininkas.

— Ką tu žinai apie jo ištikimybę partijai? — griežtai paklausė viršininkas. Ir kai Visakis su nerimu klausiamai žiūrėjo Dolgošėjėvui į akis, šis kalbėjo toliau: — Nesvarbu, pamatysim... Tu, žinoma, manai, kad mano pamokslai tau nereikalingi, bet tu klysti: aš kalbu ne apie pėstininkus, kurie kaip kareivėliai stumdomi šachmatų lentoje: aš kalbu apie generolus, vadus, elitą, kurie savo rankose laiko vairą, supranti? Partijai reikia ne tik eilinių pastumdėlių, bet ir vadų, tvarkovų, kurie įsakinėja. Tu sakaisi esąs geras komunistas bet kažin, jei pakrapštytum tavo makaulę, ar nerastum ten šiltai besitvarstančio buržujaus? — viršininkas plačiai šypsojosi storomis lūpomis, žiūrėdamas į savo pavaldinį mažomis, skvarbiomis akimis. Kai Visakis vėl mėgino aiškintis ir neigti tokius įtarinėjimus, bet Dolgošėjėvas valdingai mostelėjo ranka ir tęsė toliau: — Organizacija be vadų, automobilis be motoro. Pagalvok apie tai: gal netrukus pats gausi vairą į rankas. — Paskutinieji viršininko žodžiai Visakiui švystelėjo tartum prošvaistė, bet jis nesuprato, ką rusas nori pasakyti.

— Ko tas maskolis nori iš manęs? — jam dingtelėjo. — Ar jis juokauja ir žaidžia su manimi, kaip katinas su pele, ar rimtai kalba? Slėpdamas savo nerimą jis paklausė: — Dovanok, Piotr Ivanovič, man ne visai aišku, apie

ką čia kalbat...

— Viskas paaiškės savo laiku: kantrybės. Mūsų įstaigoje tarnybiniai pakėlimai daromi labai atsargiai ir apgalvotai. Ir neturėk iliuzijų, kad tau išrinktojo žvaigždė bus prikabinta be niekur nieko: turėsi atlikti tam tikrą bandymą, išlaikyti lyg ir egzaminą, kuris mūsų, komunistų, akimis žiūrint ir turint galvoje partijos ideologiją, tėra vien juokai, bet vyrui, dar galutinai nenusikračiusiam buržujiniais prietaisais, toks bandymas gali būti ir ne pakeliui.

— Jei čia kalbama apie mane, tai komunistų partijos labui esu pasiryžęs visam kam! — Visakis šuktelėjo, pakeldamas kumštį.

— Tai geras ženklas, bet dar turiu tau priminti štai ką: ką bedarydamas, visada atsimink, kad mes, komunistai, išvaikėm iš dangaus visas baidykles ir kad ten niekas nebe kontroliuoja mūsų sąžinės, supranti? Suignoruodamas tuos buržujinius prietaisus, tu išsivaduoji iš jų kontrolės ir persikeli į mūsų komunistinės laisvės zoną. Tai pravartu tau žinoti prieš atliekant tą uždavinį, kurį tau pavesiu. Visada atsimink, komunistas gyvena kitokiame pasaulyje, jis turi kitokią sąžinę, sąmonę ir dorovę. Buržuazijos ideologai pasodino kažkur už debesų barzdota Dievą, priveisė galybes angelų, išrinktųjų ir šventųjų, žodžiu, pavertė aną tariamą pasaulį tinginių prieglauda. Tai jų pasaulis: mūsų pasaulis ne kur kitur, o šioje planetoje, čia jis prasideda, čia ir baigiasi. Suprask gerai: kol mes įsigalėjome apačioje, turėjome sunaikinti pasaulį viršuje. Aš tau tai sakau dėl to, kad noriu tau padėti tapti tikru komunistu.

— Tikrai taip, Piotr Ivanovič! Senasis Dievas iš dangaus išmestas. Dabar jo sostė sėdi Vladimir Iljič Leninas! — Visakis, pritarėdamas savo viršininkui, entuziastiškai šuktelėjo.

(Bus daugiau)

HAMILTON

LIETUVIŲ PENSININKŲ NAMAI HAMILTONE

Po daugelio rūpesčių ir žygių pensininkų namai dygsta — jau išlieti pamatai ir rangovas žada įteikti raktus dar prieš sutartyje nustatytą laiką — prieš 1983 m. gruodžio mėn. 31 dieną.

Senjorams namai Kana-doje statomi su valdžios parama ir kontrole, bet juos statanti organizacija turi pati pasirūpinti sklypu, architektų, planais, rangovu, prižiūrėti statybą, nuomoti butus, administruoti tą pastatą, na, ir namų paskolas — "morgičių" mokėti. Nesugebėjus šių sąlygų — reikalų atlikti — namas pereina valdžios žinion.

Hamiltono lietuviai pensininkai, sužinoję iš kitų tautybių apie statomus panašius namus, dar 1977 m.

Hamiltono statomo namo Rambynas projektas.

įsteigė savo panašią organizaciją — draugovę pensininkų namams pasistatyti. Draugovė išsirūpino "Charterį" kaip ne pelno organizacija (Non Profit Inc.), pradėjo ieškoti slypo, susirado lietuvių architektą, atliko daug žygių į įvairias įstaigas ir dabar jau pasirodė tos veiklos vaisiai. Pilnas tos organizacijos pavadinimas skamba taip: Hamiltono ir apylinkės Lietuvių Pensininkų Namų Draugovė "Rambynas". Trumpai baigia prigyti žodis "Rambynas", kuris kartu su Gedimino stulpais bus ir ant tų namų užrašytas.

Šiuo metu Draugovėje Rambynas yra 6 nariai: L. Skripkutė — pirmininkė, A. Patamsis — vicepirm., R. Sakalas — išdininkas, A. Jankūnas — sekretorius, B. Kronas — finansinis patarėjas ir A. Šilinskis — statybos patarėjas.

Statybos laikui pasamdyti: A. Švedas — architektas ir J. Chrolavičius — advokatas. Rangovas iš žinomos Kitchener įstaigos.

Bet, kad tie namai būtų tikrai lietuviški reikia juos ir užpildyti lietuviais — duoti jiems sielą. Taigi norime jau iš anksto pradėti sudarinėti sutartis su nuomininkais, nes jau yra užsiregistravusių ir kanadiečių kitataučių, o išnuomoti butus reikia dar prieš baigiant statyti ir, aišku, pirmenybė pirmiesiems.

Namai statomi Hamiltono vakaruose, dar miesto ribose — 1880 Main Street, West. Aplinka erdvi, graži,

švari, be oro taršos. Didelis ilgas sklypas — 500 pėdų, atsiremia į valdžios saugoną (Conservation area). Yra vietoje parduotuvių ir geras autobusų susisiekimas su lietuvių bažnyčia ir miesto centru. Pastatas bus 4-5 aukštų, turės 45 butus su vienu miegamuoju ir 5 su dviem miegamaisiais. Turės keltą, apačioje skalbyklą, kiekviename aukšte atmatoms angas. Aišku, butuose šaldytuvai ir virimo plytos, taip pat TV kabeliai. Visi butai turės balkonus. Vėsinimas tik salėse. Privatūs butai vėsinimą galės įsivesti patys — viskas paruošta instaliacijai. Visas pastatas apšildomas elektra. Bus ir bendros patalpos: salė susirinkimams su virtuve, įvairiems darbeliams kambariai, sandėliai, poilsio kambarys. Pirtis vyrams ir moterims — dušai.

Dviejų miegamųjų buto apie 760-770 kv. pėdų kainą \$415-\$450. Vieno miegamojo nuo 500 iki 647 kv. pėdų, kainą nuo \$330 iki \$350. Keli butai bus pritaikinti invalidams. Kaip dauguma turbūt žinot, mažiau pasiturintiems pensininkams valdžia primoka tam tikrą sumą; taip pat daugumai nereikės mokėti aukščiau paminėtų sumų, pav.: jei mėnesinės pajamos \$600, tai už butą reikės mokėti tik ketvirtadalis — \$150, likusią sumą sumokės valdžia. Viso pastato tokiomis sąlygomis išnuomoti nebus galima, pajėgesnieji turės mokėti rinkos kainą.

Besidomintiems apsigyventi Hamiltono senjorų namuose reikėtų pasiskubinti užpildyti atitinkamus blankus, sumokant rankpiničius, nes neišnuomavus saviems, turėsime skelbti viešai ir nuomoti kitataučiams.

Jau dabar ieškomas tam namui vedėjas-superindentas lietuvis, pageidaujama pora, kad ir ne pensininkai. Gaus butą ir atitinkamą atlyginimą. Taip pat reikalingas buhalteris, gali būti studentas, nepilnam darbo laikui (part time job).

Dėl įvairių smulkmenų, susirašinėjimas — visiems atsakyti laiškais neįmanoma, bet prašant nuomos sutarčių blankų ar jas užpildžius, prašome kreiptis asmeniškai ar rašyti Draugovės sekretoriui: A. D. Jankūnas 103 Academy Ave., Ancaster, Ont. L9G 2Y2. Tel. 648-3428.

Šie namai nesiriboja vien Hamiltonu ir apylinkėmis, lietuviai ir iš kitur gali juose apsigyventi. Neužsidarykim vieniši nuobodžiaudami, sudarykime mažą lietuvišką kampelį.

A. Jankūnas

NC PROCESSOR

To work w/Tarus and Cadline systems. Must be exp'd. in digitizing and surface layout. Day/night shifts.

MODEL & TOOLS INC.

1880 E. MAPLE, TROY, MICH. 48064 (24-26)

WANTED

MECHANICAL DESIGN ENGINEER

- Interested in development work.
- Well versed in heat transfer.
- 5 years design experience
- Experience in the metals field.

Robert Goodell
Ceramic Recruiters
803-831-7784

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

VACIO
KAVALIŪNO
ROMANAS
DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlados Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

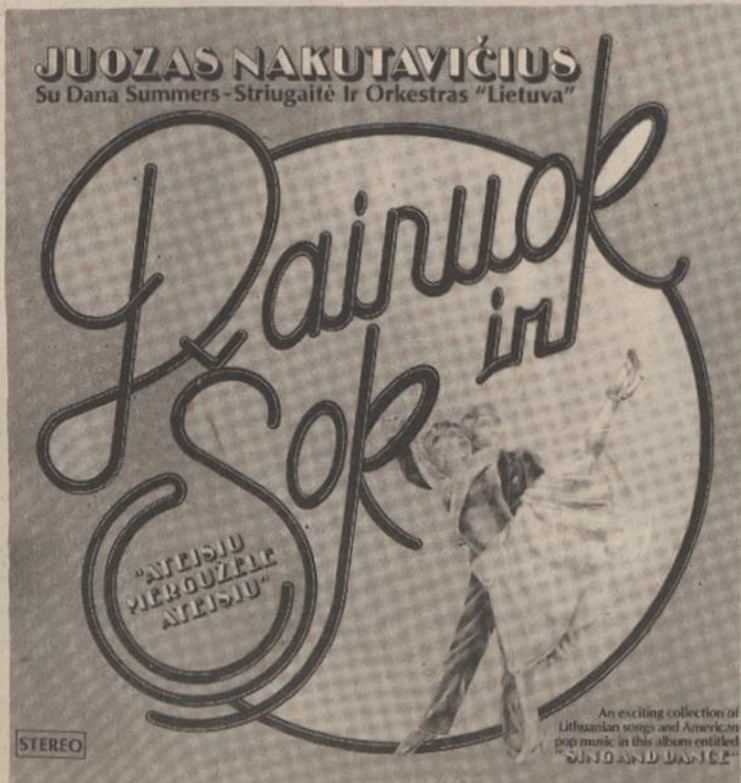
Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Nauja plokštelė "Dainuok ir šok", įgauta Juozo Nakutavičiaus su Dana Summers-Striugaite ir orkestru Lietuva gaudama Clevelande Patria parduotuvėje ir Dievo Motinos parapijos knygyne pas p. J. Žilionį.

Įspūdžiai iš Chicagos

Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos

Aurelija Balašaitienė

Jau daugelį mėnesių Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjai per spaudą nuo vieno pasaulio krašto iki kito skatino visus laisvojo pasaulio lietuvius dalyvauti didžiulėje mūsų tautinio solidarumo manifestacijoje. Entuziazmą pavyko sukelti, nes į Chicago sugrįžo tūkstančiai lietuvių iš Australijos, Pietų Amerikos, Europos, Kanados ir visų lietuviškų kolonijų Amerikoje. Gaila, kad tų dienų turtinga ir turininga programa buvo prieinama tik nedaugeliui, nes pirmieji renginiai prasidėjo jau birželio 21 dieną, o oficialiai Chicagos festivalis pasibaigė pirmadienį, liepos 4 dieną, su Dariaus-Girėno minėjimu ir paradu. Dirbantieji, kurie galėjo sau leisti tik vieno ilgo savaitgalio viešnagę, neturėjo progos aplankyti gausių ir vertingų parodų, vakaronių, susirinkimų ir posėdžių (viso 29 renginių). Todėl kulinacinėmis festivalio dienomis tektų laikyti paskutinį savaitgalį, pradedant penktadienio vakaru.

Miesto centre, priešais Auditorijos Teatrą, kuriame vyko 'I Lituani' operos pastatymas, operos rengėjų svečiai praleido apie porą valandų American Congress Hotel patalpose, kur prie vyno ir užkandžių buvo progos susipažinti su atvykėliais iš tolimų kraštų ir vietiniais festivalio rengėjais. Jaukioje patalpoje skambėjo lietuviška muzika - tai Clevelando Vyrų Okteto vadovas Rytas Babickas prie sniego baltumo fortepiono linksmino susirinkusius svečius. Čia susitikau ir seną pažįstamą - dr. A. Kušlį, Sveicarijos LB ilgametį pirmininką iš Berno. Buvo malonu pasidalinti prisiminimais ir pasidžiaugti lietuvių dienų pasisekimu. Jauni Bačiai iš Paryžiaus, VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis su ponija, sūnumi ir dukra, V. Kutkus, dr. A. Razma ir pati jaukaus pobūvio šeimininkė Ingrida Bublienė, pasitikdama svečius, palaikė įdomią ir gyvą nuotaiką. Spaudos atstovai, redaktoriai, visuomenininkai ir rengėjai diskutavo įvairius klausimus.

Pagalčiau pradėjo blykčioti šviesos, nes artėjo laikas žy-

giuoti per gatvę į Auditorijos teatrą. Vakaras buvo šiltas, vėjuotas ir malonus, todėl ir didžiulė svečių minia lėtai slinko įėjimo link. Buvo sveikinamasi, juokaujama, kalbama.

Netrukus patekau į vidų ir tamsokame prieangyje (foyer) to patalpos pavadinti negalima, išgijau už 3 dolerius 'I Lituani' libreto knygutę. Patekusi į ložę, iš patarnautojos gavau programą su libreto santrauka. Kadangi 'I Lituani' buvo mūsų kritikų nepaprastai išlaupsinta opera, o ir jos specialus spektaklis Lietuvių Dienų proga pareikalavo arti 100 tūkstančių dolerių, taigi norėjau susipažinti su turiniu, kad galėčiau sekti operos veiksmą. Deja, tiek koridoriuje, tiek pačioje salėje buvo taip tamsu, kad nieko perskaityti nebuvo galima.

Salė atrodė gražiai, su keliomis eilėmis balkonų ir specialiu apšvietimu. Pasirodžius dirigentui Alvidui Vasaičiui, publika sujudo ir orkestrą bei patį dirigentą pasveikino gausiais plojimais. Pakilus uždangai pasirodė nepaprasto grožio scenovaizdis, kuris ir vėliau, per keletą veiksmų keičiamas, buvo vienas už kitą gražesnis. Pilies griuvėsiai, Marienburgo pilis, pokylių menė buvo

neturėjus progos susipažinti su veiksmu, jau pati pradžia pasirodė labai ištesta, o minimalinės režisūros pastangos nepadėjo bent iš pantomimos ar judesių orientuotis veiksmo eigoje. Retai tebuvo galima suprasti arijų žodžius, tuo labiau, kad daugumoje vietų orkestras, pasiekęs 'fortissimo', visiškai užgožė solistus. Pokylių metu pasirodęs baletas pagyvino sceną, tačiau statiškas choras, puikiai dainuodamas savo partijas, neteikė fono net

Vliko pirm. dr. K. Bobelis su žmona, dukra ir sūnumi.

M. Žitkaus nuotr.

R. Sakienė. Lietuvos garbės konsulas V. Čekanauskas ir A. Balašaitienė viename Lietuvių Dienų pobūvyje.

M. Žitkaus nuotr.

taip nuostabiai sukurti, kad jų fone puikūs kostiumai papildė majestotišką vaizdą ir davė puikų foną operai ... Tačiau,

ir tuo momentu, kai Konradas Valenrodas, išgėres nuodus, negyvas parkrito scenoje. Pasigėdau dinamikos ir librete, ir režisūroje.

Negalim neįvertinti rengėjų pastangų dar kartą pastatant 'I Lituani', tačiau tokios milžiniškos išlaidos nevisai pateisino pastatymą. Jo išgarsinimas ir kritikų pasisakymai spaudoje buvo paruošę svečius iš tikro kažkokiam nepaprastam spektakliui. Milžiniškos suaukotos sumos teko daugumoje ne lietuviams. Susipažinus su operos libreto istorija iš kelių enciklopedijų, to libreto klaidomis ir pačia nuotaika - kai operoje tarp pasidabinusių vokiečių riterių, didikų bei dvasiškių vaidina skurdžiai apsirėnę lietuvių - darosi graužu, kad mūsų praeities didybės nėra ... Gal ir vėl kritikai išaukštins šį spektaklį -- tai jų privilegija. Tačiau eilinis žiūrovas tikėjosi žymiai daugiau.

Dainų šventės garbės dirigentas A. Mikulskis su žmona. Už jų stovi Dainų šventės rengimo komiteto pirm. V. Momkus su žmona.

sė Tėviškės Žiburių redaktorių kun.dr. P. Gaidą, kodėl Kanados lietuvių žurnalistai po 30 metų nutarė iš sąjungos ištolti. Pastarasis atsakė, kad Kanadoje pavykę užmegzti santykius su vietiniais didžiosios spaudos klubais ir etninės spaudos atstovais yra į juos primami. Mokestis esąs didokas, tačiau yra stiprus noras įsijungti į Kanados spaudos federaciją. Didžiosios Britanijos spaudos atstovs V. Dargis kvietė visus laikytis drauge ir nesiskirstyti, nežiūrint pagundų. Darbininko redaktorių kun. K. Bučmys pareiškė, kad Brooklyno Kultūros Centre veikiantis kun. Pūgevičiaus ir G. Damušytės vadovaujamas informacinis biuras esąs užmegęs glaudžius ryšius su didžiąja spauda ir sėkmingai skleidžias lietauvišką informaciją. Toliau diskusijos vyko spaudos atstovų pagarbos ir pripažinimo klausimu mūsų visuomenėje. Pasisakė R.K. Vidžiūnienė, A. Balašaitienė, V. Alantas, A. Nakas, P. Slizys ir kiti. Anglijoje gyvenanti A. Kučinskaitė kvietė visus remti Europos Lietuvį savo straipsniais.

Pavalgūs lietuviškus pietus bendravimas tęsėsi dar keletą valandų. Buvo malonu susitikti su J. Vasaičiu, dirigento Alvydo tėvu, su kuriuo tremties metais Mimingeno stovykloje turėjau garbę ir malonumą drauge dirbti jo redaguojamoje 'Mintyje', tais laikais labai populiariame lietuvių pabėgėlių laikraštyje. Laikas bėgo ir sunku buvo apsispręsti, kas daryti toliau ... Šeštadienio vakarą baigiau viešnagę pas savo draugus, Reginą ir Leoną Raslavičius.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

3-11 and 11-7 SHIFT

Pinecrest Hospital, a 250 bed nursing home providing comprehensive care to the geriatric patients is recruiting RNs for supervisory positions. This is a state civil service covered position with an attractive benefit program. Prefer RNs with experience in Gerontology. Salary commensurate with education and experience. We are an EEO Employer. If interested, please send resume to Jerri L. Hartsock, Assistant Administrator, PINECREST HOSPITAL, P. O. Box 1109, Beckley, WV 25801 or call 304-252-6251, Mon.-Fri. from 9 am-5 pm. (27-33)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

Small friendly well equipped hospital is accepting application for RN's on all shifts. Wages comparable with area hospitals based on experience, excellent benefit package. Contact UNITY HOSPITAL 1301 Main St., Buchanan, Mich. 49107 616-695-3851 (27-33)

Žurnalistų pobūvyje Chicagoje: Z. Juškevičienė, V. Alantas, V. Urbonas, I. Alantienė ir A. Balašaitienė.

M. Žitkaus nuotr.

GYVENIMO SŪKURIUOSE

Lietuvos kariuomenės pulkininko Karašos atsiminimai "Gyvenimo sūkuriuose" jau išleisti ir galima įsigyti žemiau nurodytu adresu.

Šalia autobiografinių bruožų bei gausiai nuotykingų atsiminimų, knygos turinys gilina lietuvių padėtį po II Pasaulinio karo Europoje ir prieškariniu gyvenimu Lietuvos nepriklausomybės laikais. Ypač smulkus lietuviško kaimo papročius, išdėstymas ir veiklos apibūdinimas užpildo net visą pirmąją knygos dalį. Taip pat aprašomi bolševikų revoliucijos pergyvenimai ne tik Europoje, bet ir tolimo Sibiro plotuose kur autorius buvo aplinkybių nublokštas caro kariuomenės tarnyboje, pirmo pasaulinio karo metu. Vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje kur pašventęs savo jėga tautos gerovei ir laimingesnei jos atečiai, su ypatinga meile mokė ir auklėjo Lietuvos jaunuolius kariuomenės ir šaulių eilėse. Todėl sunkiai išgyveno nepriklausomybės netekimą, kuris nutraukė jo kūrybinį darbą ir išplėšė į tautos ateitį sudėtas viltis. Išsky-

rus nepriklausomybės metus, autorius, kaip ir daug tos kartos lietuvių, visą savistovų gyvenimą praleido persekiojimų, vargų, pavojų ir pergyvenimų lydimas. Vėlesnios kartos lietuviams — ypač jaunimui — tokia gyvenimo eiga gal sunkiai suvokiama. Tuom ši nauja knyga ir bus vertinga, papildydama jos autoriaus kartos nedidelį, bet mums brangų, raštų kiekį.

Išleido Devenių Kultūrinis Fondas. Spausdinta Morkūno spaustuvėje, Chicagoje. Knyga 425 puslapių, įrišta kietuose viršeliuose ir apščiaili iliustruota fotografijom ir braižiniais. Kaina \$12.00. Čekius ir perlaidas rašyti "Devenių Kultūrinis Fondas" vardu.

Užsisakyti pas: A. Karašą, 990 Hillendale Drive, Cape St. Claire, Annapolis, Md. 21401.

J. LUPO
DECORATING
COMPLETE HOUSE
REPAIR,
PAINTING-PAPER-
HANGING-PLASTER
461-5882

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti: **ZENONUI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 461-3500.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukus, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIŠ GERĄ IR SĄŽININGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINŲ POPIERIUS. ATLIEKU STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. IDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2487

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogų kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr., William J. Jakubs Jr. ir Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **INGRIDA NASVYTYTĖ**, Mylitos ir Vytauto Nasvyčių dukra, su 'Singing Angels' choru išvyko dviejų savaitių gastrolėms į Kiniją ir Japoniją. Ansamblis koncertuos Kinijoje Kongreso Rūmuose ir Japonijoje televizijoje bei World Disney.

Grupe išlydėti buvo atvykęs Kinijos gen. konsulas iš Washington, D.C.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **LIEPOS 17 D.** Clevelando Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• **LIEPOS 24 D.** Pensininkų klubo gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 7 D. BALFO** gegužinė prie ežero (tarp Canterbury ir Landseer gatvių).

• **RUGPIŪČIO 3-4 D.** Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• **RUGPIŪČIO 14 D. SLA** 14 kuopos gegužinė Jokūbaičių sodyboje.

• **RUGSĖJO 4 D.** gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• **RUGSĖJO 10 D.**, šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• **RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p.** Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų į Lietuvą "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuvės, dalyvaujant autoriui.

• **RUGSĖJO 11 D.**, Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• **RUGSĖJO 17 D.**, 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• **RUGSĖJO 18 D.** Video filmų festivalis. Filmuotojas: Vladas Dautas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

Clevelandiečiai golfininkai Vaičaitis, Paulionis, Skardys, Ročyla, Urbaitis, Žitkus su Australijos lietuviais golfininkais birželio 6 d. Clevelande. Pr. Razgaičio nuotr.

• **RUGSĖJO 24 D.** "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• **RUGSĖJO 25 D.**, 4 val. — Vacio Kavaliūno knygos "Dalia" pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• **SPALIO 1 D.** Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su lėtviais ir estais.

• **SPALIO 8-9 D.**, šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atlydai).

• **SPALIO 8 D.** Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• **SPALIO 8 D.** Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose. Praveda: kun. G. Kijauskas, S. J.

• **SPALIO 9 D. 11:30 val.** Dievo Motinos auditorijoje įvyks naujos lietuvių sodybos "Lietuvių Centro" pristatymas visuomenei. Rengia Ateities Klubas.

• **SPALIO 15 D.** Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• **SPALIO 16 D.** — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **SPALIO 30 D.** Kristaus Karaliaus Šventė DMNP parapijoje. Organizuoja ateitininkai.

• **SPALIO 30 D.**, 4 val. — Dievo Motinos parapijos talkininkų vakarienė.

• **LAPKRIČIO 13 D.**, 11:30-3:00 val. parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• **LAPKRIČIO 12 D.** Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• **LAPKRIČIO 19 D.** kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių Namuose.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

HOUSE FOR SALE. by owner. Euclid range, 3 bedrooms, 2½ bath, finished basement, 2 car attached garage, moving condition, all offer considered. Phone: 486-2743. (25-28)

FOR RENT

St. Jeromes, five rooms down, immaculate, reasonable. Phone: 289-5413.

HOUSE FOR SALE

Willoughby Hills, 2 acres, 4 bedroom brick, brick patio, excellent moving condition, central a-c, gas heat, finished basement, must see to appreciate, country living with all type fruit trees. Estate sale. \$89,500. Call: 423-0682. (26-29)

A. A.

DR. JUOZUI VYDUI-PETUKAUSKUI mirus, broliui j. v. s. VLADUI PETUKAUSKUI, velionies žmonai dr. EMILIJAI, sūnums dr. SAULIUI, dr. ALGIUI su šeimomis, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Clevelando Jūrų Skautų
Klaipėdos Vietininkija
ir Skautininkių-u
Draugovės

A. A.

DR. JUOZUI VYDUI-PETUKAUSKUI mirus, jo broliui VLADUI PETUKAUSKUI ir šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

Vladas Bacevičius
Jadvyga Budrienė
Mega Barniškaitė
Izabelė Jonaitienė
Apolonija ir Valdemaras
Šenbergai

A. A.

DR. JUOZUI PETUKAUSKUI

mirus, jo broliui VLADUI PETUKAUSKUI ir

šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Leonas Banis

A. A.

DR. JUOZUI VYDUI-PETUKAUSKUI mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo liūdinčiam broliui VLADUI PETUKAUSKUI, jo šeimai ir artimiesiems

Eduardas, Stasė ir Nijolė
Kersnauskai
Jadvyga ir Petras
Stravinskai

DR. JUOZUI VYDUI-PETUKAUSKUI

mirus, jo broliui VLADUI PETUKAUSKUI su

šeima ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią

užuojautą

Vytautas ir Janina
Januškaitė

Clevelando Žalgirio šaulių kuopos nauja valdyba. Sėdi iš kairės: Ig. Muliolis, M. Tījūnelienė, E. Šarkauskienė, A. Glodenis. Stovi: pirm. K. Žiedonis, A. Karsokas, S. Butrimas, J. Mekiša, H. Belzinskas ir P. Banionis. J. Velykio nuotr.

DIRVA

RASYT. VYT. ALANTO
LAIMĖTA PREMIJA
VILČIAI

Vyt. Alantas laimėjo (R) kultūros tarybos novelės konkurso premiją (500 dol.), kurią paskyrė Vilties Draugijos spaudos reika-

lams. Šiandien novelę pradėdam spausdinti "Dirvoje".

NAUJA PLB VALDYBA

I naują Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą buvo išrinkti šie asmenys:

P A D Ė K A

Mūsų sesutei

DANUTEI

NASVYTYTEI-GABRIJOLAVIČIENEI

mirus Melbourne, Australijoje, užprašiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje, už atlaikymą šv. Mišių kun. A. Karaliui New Haven, Conn. ir kun. dr. V. Bartuškai Los Angelėje, operos solistei A. Dičiūtei-Trečiokienei už giedojimą solo ir komp. B. Budriūnui už grojimą vargonais šv. Mišių metu ir visiems atsilankiusiems į šv. Mišias širdingai dėkojame.

Giedra Gudauskienė
ir
Salomėja Valiukienė

A. A.

JŪRATEI JAKAITIENEI

mirus, vyrui MODESTUI, dukrai, Korp! Neo-Lithuania filisterei VILIJAI, sūnums VIKTORUI ir PAULIUI, motinai bei kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

A. A.

JŪRATEI JAKAITIENEI

mirus, vyrui MODESTUI, dukrai, Korp! Neo-Lithuania filisterei VILIJAI, sūnums VIKTORUI ir PAULIUI, motinai bei kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Chicagos Skyriaus Valdyba

A. A.

DR. KAZIUI VILEIŠIUI

mirus, Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubo Garbės narei, p. ALENAI DEVENIENEI-GRIGAITIENEI su vyru ir visiems artimiesiems, reiškiame giliausią užuojautą

Santa Monikos Amerikos
Lietuvių Klubas

Pennsylvanijos gubernatorius Dick Thornburgh į savo įstaiga Harrisburge sukvietė pavergtų tautų atstovus ir pasirašė proklamaciją skelbiančią liepos 17-23 pavergtųjų tautų savaitę. Atstovų tarpe buvo ir lietuviai.

Vytautas Kamantas, Algimantas Gečys, Birutė Jasaitienė, Mykolas Drunga, Raimundas Kudukis, Milda Lenkauskienė ir dr. Tomas Remeikis.

I garbės teismą: Jonas Danys, Vytautas Izbickas, dr. Petras Kisieličius, Vaclovas Kleiza ir Algis Raulinaitis.

• Pasaulinis katalikių Moterų suvažiavimas įvyko birželio 14-24 d. d. Antigoniš (Kanadoje). Dalyvavo 62 kraštų atstovės iš visų kontinentų. Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungą atstovavo: Dr. Aldona Janačienė, dr. Ona Gustaitienė ir Birutė Venskuvienė.

• Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubu gegužinė įvyks J. ir E. Sinkių egzotiškame sode, S. Monikoje, liepos 24 d. 1 val. p. p. Visi Klubu nariai ir jų draugai su šeimomis, kviečiami gausingai dalyvauti. Bus skanūs pietūs, gaivinantys gėrimai ir draugiška nuotaika.

• Liudo Kairio byloje dėl tariamo kolaboravimo su naciais karo metu, praeitą penktadienį turėjo būti paskelbtas sprendimas, bet OSI reikalaujant, paskelbimas atidėtas dešimčiai dienų.

Los Angeles jaunimo ansamblio Spindulys sektetas koncertavęs šv. Kazimiero parapijos Lietuvių Dienose. Iš kairės: V. Variakojytė, R. Juškaitė, A. Miciulytė, V. Polikaitytė, M. Vaivadaite ir O. Sepikaitė.
L. Kanto nuotr.

• B. Gediminas, Garden Grove, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

• J. Preibys, gyv. Detroit, siųsdamas auką Dirvai 10 dol. rašo: "Pagerbdamas p. P. Lelį už tikrą mūsų tų šaunių generolų žygių nepriklausomybę prarandant aprašymą, kur mandriausias skaitėsi gen. Raštikis, dėkodamas "Dirvai", skiriu 10 dol. auką. Idomu, kad vietoj keturių tomų, užteko nepilno puslapio laikraštyje."

DAINAVOS RĖMĖJŲ SUVAŽIAVIMAS

Liepos 16 d. 4 val. p. p. įvyks Dainavos stovyklos rėmėjų suvažiavimas.

Sekmadienį, liepos 17 d. bus tradicinė Dainavos metinė šventė. 11 val. ryto mišias laikys Lansingo vyskupas Kenneth Povish. Po to svečiai prie ežerėlio praleis dieną. Svetainėje šeiminkų pagamintas lietuviškas maistas bus parduvinėjamas visą dieną.

Šventės vadovas yra Leonas Petronis.

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius